

§ 11 Miljøgodkendelse af minkbrug

Gramsmosevej 8, 6440 Augustenborg

Meddelt:
27. april 2011

Sønderborg Kommune
Landbrugsafdelingen

Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune godkender hermed en husdyrproduktion på i alt 3.300 årstæver svarende til 97,1 DE på ejendommen Gramsmosevej 8, 6440 Augustenborg samt udbringning af husdyrgødning på 86,67 ha gylleaftalearealer. De ældste minkhaller nedrives og i stedet etableres 2 nye lukkede minkhaller og 3 stk 2-rækkede åbne minkhaller. Desuden etableres overdækket vaskeplads, møddingsplads og den eksisterende gyllebeholder forsynes med fast overdækning.

Af det elektroniske ansøgningsmateriale fremgår det, at der søges om en udvidelse til 110 DE, men ændringerne i omregningsfaktorerne for dyreenheder i Bek. 935 om ændring af bekendtgørelse om husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning og ensilage m.v., medfører, at det reelle antal ansøgte DE er 97,1. Ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk er endnu ikke tilpasset ændringen i omregningsfaktorerne.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som det er beskrevet i Husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000 områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 11, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for ansøgningsmaterialet, i beskrivelsen af ejendommen, samt i vurderingen af udvidelsen. De stillede vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Husdyrbrugslovens § 42. Der er ikke med denne miljøgodkendelse taget stilling til evt. tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejdsmiljøloven.

Gyldighed

Udvidelsen skal være påbegyndt inden 2 år fra godkendelsens meddelelse.

Offentlighed

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af godkendelse gennemført en partshøring fra d. 1. april til d. 15. april 2011. Høringen gav ingen kommentarer. Da der ikke er naboer indenfor 300 m af anlægget, og da ændringen og udvidelsen vurderes til at være af underordnet betydning for omkringboende, har udkastet ikke været sendt i nabohøring. Et udkast til godkendelsen har været i høring hos ejer/ansøger Kim Grønne Madsen og rådgiver Britt Bjerre Paulsen, LandboSyd.

Afgørelsen er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk og i Sønderborg Ugeavis d. 4. maj 2011.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt, og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2019.

Ansøger og ejerforhold

Ansøgerens navn:	Kim Grønne Madsen
Adresse:	Gramsmosevej 8 (den ejendom, der søges på)
Postnummer:	6440 Augustenborg
Telefon:	7449 1408 / 4031 7168
Virksomhedens navn:	Høgebjerggård
Adresse:	Agerhøjvej 8
Postnummer:	6430 Nordborg
Matrikel:	3 og 341 Asserballeskov, Asserballe
CVR-nr.:	25724623
Kontaktperson:	Kim Grønne Madsen
Direkte telefon:	7449 1408 / 4031 7168
E-mail:	hess_madsen@mail.tele.dk
Ejer af ejendommen:	Kim Grønne Madsen, Agerhøjvej 8, 6430 Nordborg
Ejer af virksomheden:	Kim Grønne Madsen, Agerhøjvej 8, 6430 Nordborg
Ansøgningsskema nr.:	21197, version nr. 3
Konsulent:	Britt Bjerre Paulsen, LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, 7436 5079 / 6161 7993, bbp@landbosyd.dk

Godkendelsen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune
Landbrugsafdelingen
Teknik og Miljø
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg

Sagsbehandler:	Lene Alnor
Sagsbehandler, arealdel:	Helle D. Pedersen
Sag nr.:	10/71783
KS:	sbmo/vrkn

Indholdsfortegnelse

1	Resumé og samlet vurdering	7
1.1	Ansøgning	7
1.2	Ikke teknisk resumé.....	8
2	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	12
2.1	Planmæssige forhold	14
2.2	Indpasning i landskabet	15
3	Husdyrhold, staldanlæg og drift.....	17
3.1	Bygninger	17
3.2	Husdyrhold og staldindretning.....	19
3.3	Ventilation	21
3.4	Fodring.....	21
3.5	Energi- og vandforbrug	22
3.6	Spildevand	23
3.7	Affald.....	24
3.8	Råvarer og hjælpestoffer	26
3.9	Driftsforstyrrelser eller uheld	27
4	Gødningsproduktion og –håndtering.....	28
4.1	Gødningstyper, mængder og opbevaring.....	28
4.2	Fast gødning og dybstrøelse.....	30
4.3	Udbringning af husdyrgødning.....	30
5	Forurening og gener fra husdyrbruget	31
5.1	Ammoniak og natur.....	31
5.2	Lugt	43
5.3	Lys	44
5.4	Støj og vibrationer	44
5.5	Støv.....	45
5.6	Skadedyr	45
5.7	Transport	46

6	Beskrivelse og vurdering af arealerne	47
6.1	Udbringningsarealerne.....	47
6.2	Lokalisering og planmæssige forhold	48
6.3	Harmoniareal.....	48
6.4	Påvirkninger af søer og vandløb.....	49
6.5	Påvirkning af fjord & hav.....	49
6.6	Nitrat til grundvand.....	49
6.7	Beskyttet natur.....	50
6.8	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	52
6.9	Natura 2000	53
6.10	Beskyttede sten- og jorddiger.....	57
6.11	Kultur- og fortidsminder	57
7	Bedste tilgængelige teknik (BAT) § 11.....	58
8	Egenkontrol	59
9	0-alternativet.....	60
10	Husdyrbrugets ophør	60
11	Offentliggørelse og klagevejledning	61
12	Konklusion.....	62
13	Generelt.....	63
14	Vilkår	64
	GENERELT	64
	HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	64
	HUSDYRHOLDET, STALDANLÆG OG DRIFT	64
	GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDTERING	67
	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	67
	EGENKONTROL	68
	HUSDYRBRUGETS OPHØR.....	68
15	Lovgrundlag	69

Bilag

1. Situationsplan
2. Beliggenhed og planmæssige forhold
3. Tekniske indretninger og læhegn
4. Afløbsplan
5. Intern transport
6. Gylleaftaler og transportruter
7. Planmæssige forhold
8. Oversigt over Naturgruppens naturpunkter
9. Overfladevand
10. Grundvand
11. Beskyttet Natur
12. Natura 2000 - § 7 områder

1 Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning

Sønderborg kommune har modtaget ansøgning (nr. 21197) fra Kim Grønne Madsen om miljøgodkendelse af udvidelse og ændring af husdyrproduktion på Gramsmosevej 8, 6440 Augustenborg. Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Sønderborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 31.12.2008. Seneste version af ansøgning, version 3, er modtaget den 17.3.2011. Beregningsgrundlaget er 01-2009-A.

Der søges om godkendelse til at udvide/ændre det eksisterende dyrehold på Gramsmosevej 8 fra 3.115 årstæver og 6 heste (500 – 700 kg), i alt 106,4 DE (94,2 DE efter ny bekendtgørelse) til en fremtidig produktion på 3.300 årstæver svarende til 110 DE beregnet i henhold til bek. nr. 717 af 2. juli 2009 som beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk eller 97,1 DE beregnet efter den seneste ændring af dyreenhedsberegningen for mink (34 årstæver /DE) i henhold til bek. nr. 935 af 19. juli 2010.

De ældste minkhaller nedrives og i stedet etableres 2 nye lukkede minkhaller og 3 stk. 2-rækkede åbne minkhaller. De 2 store minkhaller etableres med plads til hhv. 14 og 12 rækker bure. På arealet mellem de 2 nye store haller etableres 3 stk. 2-rækkede åbne minkhaller.

Desuden etableres overdækket betonplads til vask af fodervogn og møddingsplads, som overdækkes med presenning. Møddingpladsen har afløb til opsamlingsbeholder. Den eksisterende gyllebeholder forsynes med fast overdækning.

Produktionen på Gramsmosevej ønskes ændret da størstedelen af det eksisterende anlæg er nedslidt og utidssvarende.

Miljøgodkendelsen omfatter husdyrproduktionen på Gramsmosevej 8 og tilhørende gylleaftaler.

På ejendommen Gramsmosevej 8 er der en tilladelse til 3.115 årstæver og 6 heste (500 – 700 kg) svarende til 94,2 DE. Tilladelsen er stort set udnyttet.

Den miljøtekniske beskrivelse bygger på virksomhedens ansøgning og en række supplerende oplysninger.

Hvor det er fundet relevant, har Sønderborg Kommune vurderet på konsekvenserne af udvidelsen/ændringen, samt givet begrundelse for de opstillede vilkår.

Sønderborg Kommune godkender hermed en husdyrproduktion på 3.300 årstæver, svarende til 97,1 DE på Gramsmosevej 8, 6440 Augustenborg, samt udbringning af husdyrgødning på 86,67 ha gylleaftale.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Det vurderes også at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som det er beskrevet i Husdyrloven, herunder at projektet ikke skader beva-

ringsstatus for Natura 2000 områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 11, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for ansøgningsmaterialet, i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af udvidelsen.

De efterfølgende vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Miljøbeskyttelseslovens § 42.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af Gramsmosevej 8 i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger.

Der er ikke meddelt § 16 godkendelse af arealer i forbindelse med miljøgodkendelse af bedriftens produktionsanlæg og besætning.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse og Sønderborg Kommunes bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer.

1.2 Ikke teknisk resumé

Anlægget

Den eksisterende minkproduktion på Gramsmosevej 8 ændres og udvides fra 3.115 årstæver og 6 heste (500 – 700 kg), i alt 94,2 DE til 3.300 årstæver, i alt 97,1 DE.

Af det elektroniske ansøgningsmateriale fremgår det, at der søges om en udvidelse til 110 DE, men ændringerne i omregningsfaktorerne for dyreenheder i Bek. 935 om ændring af bekendtgørelse om husdyrhold og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning og ensilage m.v., medfører, at det reelle antal ansøgte DE er 97,1. Ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk er endnu ikke tilpasset ændringen i omregningsfaktorerne.

Det eksisterende produktionsanlæg består af 16 stk. 2-rækkede gamle minkhaller og en nyere 10-rækket hal samt en fortank og gyllebeholder. Hertil kommer maskinhus, halmlade, mandskabsbygning, reservedelslager samt stuehus.

De ældste haller (1.1.2) nedrives og i stedet etableres 2 nye lukkede minkhaller og 3 stk. 2-rækkede åbne minkhaller. De 2 store minkhaller etableres med plads til hhv. 14 og 12 rækker bure (1.1.3 og 1.1.5). På arealet mellem de 2 nye store haller etableres 3 stk. 2-rækkede åbne minkhaller (1.1.4).

Byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens fortsatte drift som landbrugsejendom med mink, da størstedelen af det eksisterende anlæg er nedslidt og utidssvarende. Derudover tilpasses det nye anlæg skærpede dyrevelfærdskrav.

Desuden etableres overdækket betonplads til vask af fodervogn, eksisterende fodersilo flyttes til denne plads og der anskaffes yderligere en fodersilo. Endelig etableres der møddingsplads, som overdækkes med presenning. Møddingpladsen har afløb til opsamlingsbeholder. Den eksisterende gyllebeholder forsynes med fast overdækning. En gammel ajlebeholder fjernes.

Der vil være automatisk udskrabningssystem i alle de nye minkhaller. Der er fast bund i gangarealerne i de nye lukkede haller og i de åbne haller skiftes halm under burene regelmæssigt, hvilket sikrer en tør og ren farm.

Produktionen vil kunne overholde alle gældende krav til opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v.

Gylle, gødning og håndtering

I den del af det gamle anlæg, der fjernes, er der manuel udmugning, der har været praktiseret ugentligt.

I den bestående 10-rækkede hal er der etableret automatisk udmugningssystem og 35 cm brede udmugningsrender. Der er ingen krav til udmugningsfrekvens i nudriften, men i eftersituationen vil der blive muget ud dagligt. Der udmuges til fortank ved hjælp af et bagskylsanlæg.

I de to nye store haller vil der blive etableret automatisk udmugningssystem og 35 cm brede udmugningsrender. Udmugningsfrekvensen bliver daglig. De to nye lukkede haller etableres med støbte gange. Fra de nye haller udmuges der til rørsystem hvorfra gødningen transporteres med snegl til fortank. De torækkede haller udmuges ligeledes dagligt og er koblet på det samme system og udmuges således også til rørsystem med snegl.

Fra fortanken pumpes gyllen til gylletank som forsynes med fast overdækning.

Gyllebeholderen er med dykket indløb med udluftning, så det er sikret mod tilbageløb.

Halm under burene udskiftes hver eller hver anden måned efter behov og lægges på møddingplads.

Placering

Ejendommen er placeret i landzonen vest for landsbyen Asserballe på Midtals ca. 2 km syd for Fynshav. De nye minkhaller, som etableres i stedet for de eksisterende haller kommer til at ligge i forbindelse med de eksisterende bygninger. Der bygges en ny møddingsplads og den eksisterende gyllebeholder overdækkes. Både møddingplads og gyllebeholder ligger også i forbindelse med de eksisterende bygninger.

Lugt

Fra nærmeste minkhal er der ca. 360 m til nærmeste nabobeboelse i landzone. Til samlet bebyggelse mod nordøst er der ca. 525 m. Der er ca. 1.600 m til byzoneområde i Asserballe og ca. 1.200 m til nærmeste sommerhusområde mod sydøst ved Nørre Ketting Skov.

Ifølge beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk ligger produktionen så langt væk fra naboer, samlet bebyggelse og byzone, at der ikke skulle være væsentlige lugtgener for naboerne. Alle geneafstande er overholdt.

Med de nye, lukkede haller og automatisk udmugning, forventes det, at anlægget kommer til at lugte mindre end det eksisterende. Derudover føres gyllen fra de nye haller i lukket system til gyllebeholder, hvorved der ikke vil være lugtgener fra rundskyl af gylle.

Transporter

Ændringen af husdyrholdet på Gramsmosevej 8 vil ikke medføre, at antallet af transporter ændres væsentligt. Der er oplyst at antallet stiger fra ca. 345 til 354 årligt, hvilket svarer til en stigning på ca. 2 %. Da antallet af transporter er praktisk talt uændret, vurderes det, at ændringen i antallet af transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener. Transportvejene fremgår af bilag 6.

Vand og spildevand

Ejendommen er tilsluttet Asserballeskov Vandværk. Der er ingen vandboringer i umiddelbar nærhed af anlægget. Ejendommen er ikke tilsluttet offentlig kloak. Spildevand fra husholdningen og fra mandskabsrum ledes til septiktank og videre til afløbssystem. Septiktanken tømmes via kommunal tømmeordning. Tagvandet ledes til afløbssystemet og videre til vandløb nord for ejendommen. Vandet fra det befæstede areal ved fodersilo ledes til gyllebeholder.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Der er i alt registreret 43 naturlokaliteter inden for 1000 m zonen fra anlægget. Primært enge, skove og søer eller vandhuller.

Der er indenfor 1000 m fra anlægget ikke registreret særlig følsomme naturtyper, jf. § 7 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. De nærmeste registrerede § 7 arealer til Gramsmosevej er et nyregistreret overdrev der ligger øst for Ny Pøl og et overdrev ved Kegnæs Fyr. Overdrevene ligger sydøst for ejendommen i en afstand på hhv. 8,5 og 11,3 km.

Afstanden fra anlægget til det nærmeste Natura 2000 område, som er Habitatområde H189 – Lilleskov og Troldmose er ca. 6,3 km. Afstanden til næstnærmeste habitatområde H200 Augustenborg Skov, er ca. 8,1 km. Anlægget ligger med væsentlig større afstand til øvrige Natura 2000 områder.

Ammoniakafsætning i nærmeste Natura 2000 område (Lilleskov og Troldmose) er beregnet til 0,013 kg N/ha/år (totaldeposition) fra projektet.

Arealernes placering og harmoniforhold

Alle arealerne ligger i landzone og udenfor lokalplanlagte områder. Der er mere end 200 meter fra arealerne til det nærmeste byzoneareal. Det vurderes derfor, at de generelle regler er tilstrækkeligt til at beskytte omgivelserne. Der ansøges om et dyrehold på 97,1 DE mink. Der skal derfor være mindst 69,36 ha til rådighed til udbringning. I ansøgningen indgår 86,67 ha. Det vurderes derfor, at der er tilstrækkeligt udbringningsareal.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Alle udspretningsarealerne ligger i oplandet til habitatområdet Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als H 173. Antallet af DE fra den ansøgte produktion udgør 0,12 % af det samlede antal dyreenheder i oplandet til H 173 i 2010. Det vurderes på baggrund heraf at nitratudvaskningen fra den eksisterende og ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning til H 173. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning om nitrat til overfladevande vurderes det således, at projektet i sig selv ikke medfører en skadevirkning på habitatområdet.

Antallet af dyreenheder i oplandet til H 173 baseret på tal fra CHR har været faldende i perioden 2007 til 2010. Dette understøttes af, at antallet af udbragte dyreenheder i oplandet ifølge gødningsregnskabet har været faldende i perioden 2007-2009. Siden 2007 har Sønderborg Kommune givet tilladelse eller godkendelse til 429 dyreenheder i oplandet Lillebælt Als-Ærø. Faldet i dyreenheder har i samme periode ifølge tabel 21 været 569 dyreenheder.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning om nitrat til overfladevande vurderes det således, at projektet i kumulation med andre planer og projekter ikke medfører en skadevirkning på overfladevande.

Sønderborg Kommune vurderer derfor, at udspretningen af husdyrgødning fra Gramsmosevej 8 ikke i sig selv eller i forbindelse med andre projekter vil påvirke habitatområdet 173.

Alle arealer er beliggende indenfor område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Følgende arealer ligger helt eller delvist indenfor indvindingsoplandet til Asserballeskov vandværk: 1-1, 1-2,

1-0, 2-0, 3-1, 3-0, 4-0; 5-0, 5-1; 5-2 og 5-3. Det vurderes, at indvindingsoplandet til Asserballeskov Vandværks borer er tilstrækkeligt beskyttede, da der er et tykt lerlag under udspretningsarealerne til beskyttelse af grundvandet.

Naturmæssige værdier

Ingen af arealerne ligger i oplandet til målsatte søer. Der stilles derfor ikke vilkår til dette. Mark jk 2-0 og Mark 4-0 grænser op til en åben og beskyttet del af Kornbæk og tilløb til denne. Terrænet hælder mindre end 6 grader ned mod vandløbet og det vurderes derfor, at vandløbet er tilstrækkeligt beskyttet af de generelle regler.

Sønderborg Kommune har i tabel 20 beskrevet den beskyttede natur, som ligger på eller i umiddelbar tilknytning til udspretningsarealerne. Naturarealerne er også blevet vurderet i forhold til bilag IV arter. Det vurderes, at naturarealerne er tilstrækkeligt beskyttet mod tilstandsændring, da de værdifulde arealer ligger med stor afstand til udspretningsarealerne og der ikke er udspretningsarealer, som hælder stærkt ned mod de værdifulde beskyttede områder. En del af naturområderne vurderes også at kunne være potentielle yngle- eller rastesteder for Løvfrø eller Markfirben. Det vurderes at udspretningsarealerne ligger med en sådan afstand til bilag IV-lokaliteterne, at de ikke vil blive påvirket af den fortsatte udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til beskyttelse af lokaliteterne.

Det nærmeste Natura 2000 område på land er Lilleskov og Troldmose (Habitatområde 189), som ligger ca. 4,9 km nord for det nærmeste udbringningsareal. Det næstnærmeste Natura 2000 på land er Augustenborg Skov (Habitatområde 200), der ligger ca. 7,7 km øst for det nærmeste udspretningsareal. Da ingen af udbringningsarealerne afvander til Augustenborg Skov eller øvrige terrestriske Natura 2000 områder, vurderes det, at arealanvendelsen ikke har negativ indflydelse på disse Natura 2000 områder. Det vurderes også, at afstanden fra markerne til de terrestriske Natura 2000 områder er så stor, at der ikke vil være nogen påviselig ammoniakpåvirkning fra udbringningsarealerne.

Der er ikke registreret fredede fortidsminder på eller i umiddelbar nærhed af arealerne. Der er beskyttede sten- og jorddiger langs markerne jk 3-0 og 5-0.

0-alternativet og ophør af driften

Ansøgningen beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion, der kan opretholdes, hvis der ikke meddeles tilladelse til produktionsændringen.

Ønsket om bygningsmæssige ændringer skyldes, at anlægget i sin nuværende form er nedslidt og ikke har været vedligeholdt de senere år. I forbindelse med ombygningen vil der således ske en betydelig renovering af anlægget og en generel oprydning omkring bygningerne, så anlægget fremover kommer til at fremstå som en moderne produktionsenhed.

Såfremt der ikke opnås miljøgodkendelse af den ønskede produktionsændring vil ansøger stå med en ejendom, der er nedslidt. Hvis den gamle del af det eksisterende anlæg fortsat skulle anvendes til opdræt af mink, ville det være med en væsentlig større miljøbelastning. Derudover overholder det gamle anlæg ikke de nye krav til dyrevelfærd for mink, hvilket vil sige, at den tilladte produktion ikke ville kunne fortsætte. Det vil betyde tab af arbejdspladser på ejendommen og i følgeindustrierne samt bidrage til en yderligere affolkning af landdistrikterne.

Med miljøgodkendelsen vil det for ansøger være muligt at etablere et nyt, funktionelt og tidssvarende anlæg til mink, reducere miljøbelastningen fra anlægget og sikre, at det daglige arbejde udføres på den mest optimale måde. Dette vil endvidere sikre, at ansøger får mulighed for at tiltrække

kvalificeret arbejdskraft, der kan være med til at aflaste ansøger i det daglige og sikre, at ansøger opnår mere tid til driftsledelse, når der sker en aflastning i det mere manuelle arbejde.

Den valgte placering er valgt ud fra placeringen af det eksisterende anlæg, så det ikke kommer væsentligt tættere på hverken naboer eller natur. Derudover betyder terrænforholdene at den valgte placering er den eneste, der rent praktisk kan lade sig gøre, uden at der skal ændres væsentligt i terrænet.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable. Yderligere vurderes det, at udvidelsen ikke vil have indflydelse på bilag IV-arter, planter eller dyr omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor, som findes eller kan forventes at leve i området omkring ejendommen samt på og omkring udbringningsarealerne.

BAT

Sønderborg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer med de fastsatte vilkår. Alt i alt vurderer Sønderborg Kommune, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Bilag 2 viser en oversigtsplan med angivelse af anlæggenes placering i forhold til omgivelserne.

Ejendommen er placeret i landzonen vest for landsbyen Asserballe på Midtals ca. 2 km syd for Fynshav. De nye minkhaller, som etableres i stedet for de eksisterende haller kommer til at ligge i forbindelse med de eksisterende bygninger. Der bygges en ny overdækket vaskeplads, en møddingplads og den eksisterende gyllebeholder overdækkes. Både vaskeplads, møddingplads og gyllebeholder ligger i forbindelse med de eksisterende bygninger.

Der er ca. 360 meter til nærmeste nabobeboelse (uden landbrugspligt), som ligger øst for anlægget. Nærmeste samlede bebyggelse i landzone ligger ca. 525 m nordøst for anlægget. Der er 1.600 meter til nærmeste byzone i Asserballe, vest for anlægget.

I henhold til § 2 i "Bekendtgørelse om pelsdyrfarme m.v.", må pelsdyrfarme ikke etableres i:

- 1) byzone- eller sommerhusområde,
- 2) områder, der i kommuneplanens rammedel er udlagt til byzone eller sommerhusområde, eller,
- 3) områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.

Alle ovenstående krav er overholdt i ansøgningen.

I henhold til § 3, stk. 2. i "Bekendtgørelse om pelsdyrfarme m.v.", må etablering og udvidelse af pelsdyrhaller til mink, ikke medføre forøgede gener for omgivelserne:

- a) i en afstand mindre end 200 m fra de i § 2 nr. 1, 2 og 3 nævnte områder eller
- b) i en afstand mindre end 100 m fra nabobeboelse.

Alle afstandskravene i § 3 er overholdt.

Tabel 1: Generelle afstandskrav

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Byzone	Ca. 1.600 m	Fra bygning 1.1.5 til Asserballe	200 m
Sommerhusområde	Ca. 1.200 m	Fra anlægget til nyt sommerhusområde ved Nørre Kettingsskov	200 m
Område i landzone til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål	Ca. 600 m	Fra bygning 1.1.5 til gokartbane vest for anlægget	200 m
Nabobeboelse	Ca. 300 m	Fra ny møddingsplads til Gramsmosevej 2	100 m
Nærmeste nabo i samlet bebyggelse	Ca. 525 m	Fra stald 1.1.5 til Gramsmosevej 13	-

I henhold til §20 i "Lov om miljøgodkendelse af m.v. af husdyrbrug" skal kommunen sikre sig at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis anlægget ligger mindre end 300 m fra:

1. Samlet bebyggelse
2. Byzone eller sommerhusområde
3. Område i landzone udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål

Anlægget er beliggende mere end 300 m fra ovenstående.

I henhold til §3, stk. 4 i "Bekendtgørelse om pelsdyrfarme m.v." må etablering og udvidelse af pelsdyrhaller til mink og opbevaringsanlæg for gødning fra pelsdyr, ikke medføre forøgede gener for omgivelserne og følgende mindstekrav skal opfyldes:

Tabel 2: Generelle afstandskrav målt fra nærmeste nye minkhal eller møddingsplads

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Ikke almene vandforsyningsanlæg	Ca. 550 m	Fra bygning 1.1.5 til boring med DGUnr. 170.20 nord for ejendommen	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	Ca. 1.600 m	Fra ejendommen til Asserballe vandværk	50 m
Vandløb	Ca. 165 m	Fra møddingsplads til beskyttet vandløb øst for ejendommen	15 m
Dræn	> 15 m	Ingen dræn indenfor 15 m af de nye bygninger	15 m

Søer	Ca. 80 m	Fra bygning 1.1.5 til sø syd for, og fra bygning 1.1.3 til sø nord-øst for.	15 m
Offentlig vej	Ca. 400 m	Fra anlægget til Gramsmosevej	15 m
Privat fællesvej	> 15 m	Ingen indenfor afstandskravet	15 m
Levnedsmiddelvirkksomhed	> 15 m	Ingen indenfor afstandskravet	25 m
Beboelse på samme ejendom	Ca. 60 m	Fra stald 1.1.3 til beboelse	15 m
Naboskel	Ca. 10 m	Fra bygning 1.1.3 til matr. 336 Asserballeskov, Asserballe	5 m

Der er ikke andre husdyrbrug over 75 DE indenfor 300 m.

I henhold til § 7 i "Lov om miljøgodkendelse af m.v. af husdyrbrug", må det nye anlæg, samt eksisterende husdyrbrug ikke ligge helt eller delvis inden for, eller mindre end 300 m fra følgende beskyttede naturtyper:

- 1) Højmose.
- 2) Lobeliesø.
- 3) Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 4) Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 5) Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 6) Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- 7) Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Alle afstandskrav i § 7 er overholdt, idet nærmeste § 7 areal er et "Beskyttet Hede/overdrev" ved Vibekær – Varnæs på fastlandet.

Naturforholdene omkring ejendommen og ved udbringningsarealerne er yderligere beskrevet i afsnit 5 og 6.

Miljømyndighedens vurdering

Ejendommen overholder alle afstandskrav i "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug" og i "Bekendtgørelse om pelsdyrfarme m.v." Der stilles derfor ikke vilkår.

2.1 Planmæssige forhold

Ifølge regionplanen for Sønderjyllands Amt 2005-2016 ligger ejendommen og dens jorder i områder med særlige drikkevandsinteresser men udenfor nitrat- og fosforklasser. Jorderne afvander til Lillebælt, som er en del af Natura 2000-området Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als. Se desuden arealdelen af godkendelsen.

Ifølge Kommuneplan 2005 – 2017 for Augustenborg Kommune ligger virksomheden i delområde 13 Område syd for landevejen til Fynshav mellem Asserballe og Østkystvejen (plan nr. 995), som er udlagt til landzone.

Ifølge Spildevandsplan 2009/2016 for Sønderborg Kommune, er området ikke tilsluttet offentlig kloak. Proces- og sanitært spildevand afledes til bundfældningstank og regnvand samt tagvand afledes til rørlagt vandløb Kornbæk (501) med udløb i Lillebælt. Ifølge spildevandsplanen for området er rensekravet SO (Skærpet krav til reduktion af organisk stof, samt krav til ammoniakreduktion gennem nitrifikation). Dette opfylder en bundfældningstank ikke. Der skal derfor indenfor den kommende årrække installeres et rensningsanlæg på ejendommen, der opfylder kravene i spildevandsplanen. Ansøger søger derfor om udledningstilladelse med et minirensningsanlæg.

Ejendommen forsynes med vand fra Asserballeskov Vandværk.

Miljømyndighedens vurdering

Størrelsen på tagfladearealet udvides væsentligt ved etableringen af de nye bygninger. For at undgå tilførsel af miljøfremmede stoffer til vandmiljøet, stilles der vilkår til, at der indhentes udledningstilladelse fra Sønderborg Kommune. Udledningstilladelsen er givet af Sønderborg kommune og vilkårene er nærmere beskrevet i udledningstilladelsen som meddeles d. 27.4.2011 fra Sønderborg Kommunens afdeling for Vand og Jord.

2.2 Indpasning i landskabet

Kommunen skal vurdere husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv. der fremgår af anden lovgivning.

Ejendommen ligger i forholdsvis åbent kuperet landbrugslandskab på Midtals. Bygningerne ligger delvis skjult fra offentlig vej af beplantning. Ejendommen ligger for enden af en ca. 400 m lang grusbelagt indkørsel.

En del mindre minkhaller nedrives og der bygges nye, større og mere tidssvarende minkhaller på samme sted. Ejendommen ligger forholdsvis langt fra andre bebyggelser. De nye minkhaller bliver mere synlige i landskabet, da de får en højere bygningshøjde. Der etableres dog et nyt 3-rækket plantebælte omkring de nye minkhaller.

Anlægget er placeret i en lavning i terrænet. De nye minkhaller etableres alle i samme kote hvilket medfører en mindre terrænregulering. Den vestligste minkhal vil således blive gravet lidt ned og den nærliggende mark mod vest vil blive terrænreguleret så terrænet falder naturligt ned mod anlægget og stejle skrænter undgås.

Hallerne har lidt forskellig højde og opføres i dæmpede grå farver og ikke reflekterende materialer. Der etableres nye trerækkede plantebælter mod både øst og vest. Sammen med allerede eksisterende hegn mod nord vurderer ansøger, at anlægget ikke vil være skæmmende for naboer og forbi-passerende og ikke vil fremstå dominerende på afstand.

De væsentligste udpegninger og deres betydning for ansøgningen beskrives herunder. I forbindelse med arealerne er kommentarerne givet på baggrund af samtlige arealer anmeldt i forbindelse med ansøgningen om godkendelse.

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser: Bygningerne ligger inden for udpegningen "Områder med naturinteresser". Nogle af arealerne ligger indenfor udpegningen. Da der er tale om arealer, der lovligt er i omdrift, har udpegningen ingen betydning.

Områder med landskabelig værdi: Bygningerne og arealerne ligger inden for udpegningen "Værdifulde landskaber". Der er under afsnittet Miljømyndighedens vurdering nedenfor foretaget en vurdering af betydningen af ændringen af husdyrbruget i forhold til udpegningen.

Uforstyrrede landskaber: Bygningerne og de fleste arealer ligger inden for udpegningen.

Rekreative interesseområder: Der er hverken bygninger eller arealer inden for udpegningerne: "Fritidsområder", "Nye og Eksisterende sommerhusområder", "Arealudlæg til ferie-fritidsformål" eller "Planlagte arealer til ferie-fritidsformål". Udpegningerne har derfor ingen betydning for projektet.

Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer: Der er hverken bygninger eller arealer inden for udpegningen. Udpegningerne har derfor ingen betydning for projektet.

Kirkeomgivelser: Bygningerne og arealerne ligger uden for "Kirkelandskaber" og "Kirkebyggelinjer".

Kystnærhedszonen: Bygningerne og alle arealer ligger inden for udpegningen. Udpegningen har ingen betydning for driften af arealerne eller de bygningsmæssige udvidelser. Det nye byggeri vil ikke kunne ses fra vandet.

Skovrejsningsområder: Der er hverken bygninger eller arealer ligger inden for udpegningen. Udpegningerne har derfor ingen betydning for projektet.

Fredede områder: Der er ikke bygninger eller arealer inden for udpegningen.

Strandbeskyttelseslinje: Bygningerne og arealerne ligger uden for udpegningen.

Klitfredningslinje: Der er hverken bygninger eller arealer inden for udpegningen. Udpegningerne har derfor ingen betydning for projektet.

Skovbyggelinje: Bygningerne ligger ikke inden for udpegningen. Nogle af arealerne ligger inden for udpegningen. Udpegningen har ingen betydning for driften af arealerne.

Sø- og åbeskyttelseslinje: Bygningerne og arealerne ligger ikke inden for udpegningen.

Fortidsmindebeskyttelseslinje: Der er ingen bygninger eller arealer inden for udpegningen.

Beskyttede sten- og jorddiger: Der er ingen diger i forbindelse med bygningerne eller arealerne. Udpegningen har ingen betydning for driften af arealerne, idet der ikke ændres på driften af arealerne og der ikke fjernes sten- og jorddiger.

Miljømyndighedens vurdering

Da ejendommen ligger indenfor udpegningen "Uforstyrrede landskaber" og "Værdifulde landskaber" stilles der vilkår om, at der ikke må anvendes blanke eller reflekterende materialer på de nye bygninger.

For at sikre at bygningerne syner mindst muligt i landskabet stilles der vilkår om, at de nye bygninger skal opføres som angivet i ansøgningsmaterialet. De nye minkhaller skal have en afdæmpet neutral farve fx grå eller brun. Tagfladerne skal være mørkegrå. Det er vurderet, at bygningerne

med den valgte udformning, farver og afskærmende beplantning derfor ikke vil være skæmmende i landskabet.

For at sikre placeringen i landskabet stilles der vilkår om, at der ikke må ske terrænmæssige ændringer udover de, som følger af byggeriet. For at sikre mod terrænændringer stilles der vilkår om, udlægning af overskudsjord. Der stilles også vilkår om, at Sønderborg Kommune skal orienteres om, hvor jorden flyttes hen, og hvor stor mængde, der flyttes.

Ansøger oplyser at der etableres et nyt 3-rækket hegn i forbindelse med ændringen jf. § 6 i Bek. 1428 om pelsdyrfarme m.v. Dette vurderes til at være tilstrækkeligt til at sikre de landskabelige hensyn.

Som beskrevet herover, er anlægget ikke i konflikt med andre af ovenstående udpegninger eller andre planlægningsmæssige forhold. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår som direkte følge af udpegningerne. Arealerne behandles særskilt i afsnit 5 og 6.

Sønderborg Kommune vurderer, at ændringen og udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige-, kulturhistoriske, naturmæssige-, geologiske eller rekreative værdier i området, hvis ovenstående vilkår følges.

På baggrund af de stillede vilkår vurderes det, at ejendommens placering og udformning er tilfredsstillende i forhold til § 23, punkt 4 i Lov om miljøgodkendelse m.v. for husdyrbrug for et landbrug af denne størrelse.

3 Husdyrhold, staldanlæg og drift

3.1 Bygninger

Ejendommens bebyggede erhvervsareal er på ansøgningstidspunktet ifølge BBR opgjort til 6.318 m². Heraf er 5.878 m² tagflader og 440 m² gyllebeholder.

Bilag 1 viser en situationsplan for det samlede husdyrbrug.

Oplysninger om bygningernes grundplan, bygningshøjde, taghældninger, bygningsmaterialer og farver, afskærmende beplantning, bebyggelsens fremtidige anvendelse med videre fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Oversigt over bygninger

Bygning		Grund-plan	Byg-nings-højde	Taghæl-d-ning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
1	Stuehus	150 m ²	Ca. 7 m	Ca. 45°	Mursten, hvidmalet, bliver vandskuret, tag i rød tegl	Beboelse
2	Maskinlade	480 m ²	Ca. 7-8 m	Ca. 25°	Betonelementer, blikplader, tag af grå eternit	Maskinlade

3	Mandskabsbygning	220 m ²	5 m	Ca. 20°	Betonelementer, tag af grå eternit	Mandskabsbygning
4 1.1.6	Halmlade / hestestald	465 m ²	7 m	Ca. 25°	Lecablokke, tag af grå eternit	Halmlade uændret. Hestestalden indrettes til affaldsoplag.
5	Reservedelslager	490 m ²	7 m	Ca. 25°	Grønne blikplader, tag af grå eternit	Reservedelslager
6	Vaskeplads til fodervogn	80 m ²	5 m	Ca. 10°	Betonplads med halvtæg af grå eternit	Vaskeplads - overdækkes
7	2 stk. fodersiloer	3 + 3 m ²	4,5 m	-	Røde blikplader	Fodersilo
8	Møddingsplads med 4 m ³ opsamlingsbeholder	300 m ²	1 m	-	Betonplads	Ny møddingsplads
9 1.1.7	Gyllebeholder	1800 m ³ = 440 m ²	7 m	-	Betonbeholder med grå teltoverdækning	Gyllebeholder overdækkes
10 1.1.1	Eksisterende 10-rækket hal	1.900 m ²	8 m	Ca. 20°	Røde blikplader, tag af grå eternit	Minkavl
11 1.1.2	16 eksisterende minkhaller	16 x 3,5 x 50 m 2.800 m ²	3 m	-	Træ	Minkhaller nedrives
12 1.1.3	Ny 14 rækket minkhal	33 x 111 m 3.466 m ²	6,3 m	Ca. 15°	Grå stålplader, afdæmpede farver, ikke-reflekterende. Tag af mørkegråt eternit	Minkavl
13 1.1.4	3 nye minkhaller	3 x 4,22 x 102 m 1.291 m ²	3 m	Ca. 40°	Træ, rødmalet, gråt tag	Minkavl
14 1.1.5	Ny 12 rækket minkhal	28,4 x 111 m 3.152 m ²	6,0 m	Ca. 15°	Grå stålplader, afdæmpede farver, ikke-reflekterende. Tag af mørkegråt eternit	Minkavl

*Grundplan og bygningshøjde er uændret med mindre andet er nævnt

Udvidelsen sker i både eksisterende og nye bygninger. Størstedelen af det eksisterende anlæg er nedslidt og utidssvarende. De ældste haller (1.1.2) nedrives og i stedet etableres 2 nye lukkede

minkhaller og 3 stk. 2-rækkede åbne minkhaller. De 2 store minkhaller etableres med plads til hhv. 14 og 12 rækker bure (1.1.3 og 1.1.5). På arealet mellem de 2 nye store haller etableres 3 stk. 2-rækkede åbne minkhaller (1.1.4).

Desuden etableres overdækket betonplads til vask af fodervogn, eksisterende fodersilo flyttes til denne plads og der anskaffes yderligere en fodersilo. Derudover etableres der en møddingsplads (overdækkes med presenning) med opsamlingsbeholder og den eksisterende gyllebeholder forsynes med fast overdækning. En gammel ajlebeholder fjernes.

Det bestående produktionsanlæg består af 16 stk. 2-rækkede gamle minkhaller og en nyere 10-rækket hal samt en fortank og gyllebeholder. Hertil kommer maskinhus, halmlade, mandskabsbygning, reservedelslager samt stuehus.

Virksomheden er overtaget af ansøger d. 1. januar 2011 og den planlagte ombygning forventes påbegyndt sidst i maj, og anlægget forventes i drift oktober 2011.

Miljømyndighedens vurdering

De nye minkhaller skal opføres som beskrevet i ansøgningen. Der skal etableres faste gange for at undgå tilførsel af miljøfremmede stoffer til vandmiljøet og undergrunden.

Da de nye minkhaller, den overdækkede vaskeplads og møddingpladsen opføres i tilknytning til anlægget, finder Miljømyndigheden ikke grund til at stille yderligere vilkår til byggeriet.

Den eksisterende gyllebeholder skal overdækkes.

3.2 Husdyrhold og staldindretning

Landbruget drives som et konventionelt landbrug.

Ejendommens årlige dyrehold udregnet efter de gældende regler for beregning af dyreenheder før og efter ændringen kan ses i tabel 4:

Tabel 4. Dyreholdets størrelse

Art	Før udvidelse		Efter udvidelse	
	antal	DE	antal	DE
Mink, årstæver	3.115	91,6	3.300	97,1
Heste, 500 – 700 kg	6	2,6	0	0
I alt		94,2		97,1

De to store nye haller er ligesom den nuværende 10-rækkede hal, lukkede haller med hhv. 12 og 14 rækker. I de to nye lukkede haller er der støbte gange. Burene inde i hallerne er monteret med gødningsrender med en bredde på 35 cm, hvilket er blandt de bredeste render på markedet og 3 cm bredere end de 32 cm, der er anført som mindste krav til nye render i vejledningen til pelsdyrbeholdtsgørelsen. I de 3 nye åbne haller opsættes ligeledes 35 cm brede gødningsrender, og der anvendes halm ad libitum i burene, som fjernes regelmæssigt.

Bygninger, antal stipladser, gulvtyper og udmugningssystem fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Oversigt over bygnings anvendelse, antal stipladser, udmugningssystem og gulvtype efter udvidelse.

Stald nr.	Anvendelse	Staldsystem	Nudrift stipladser	Ansøgt stipladser	Udmugnings-system
1.1.1	Minktæver	10 rækket lukket minkhal	600	600	Gødningsrender 35 cm automatisk udmugning min. 1 gang daglig
1.1.2	Minktæver (tages ud af drift)	Åbne minkhaller	2.515	0	Manuel udmugning 1 gang ugentligt
1.1.3	Minktæver	14 rækket lukket minkhal	0	1.200	Gødningsrender 35 cm automatisk udmugning min. 1 gang daglig
1.1.4	Minktæver	2 rækket åbne minkhaller	0	500	Gødningsrender 35 cm automatisk udmugning min. 1 gang daglig
1.1.5	Minktæver	12 rækket lukket minkhal	0	1.000	Gødningsrender 35 cm automatisk udmugning min. 1 gang daglig
1.1.6	Heste (tages ud af drift)	Dybstrøelse	6	0	Dybstrøelse

Halm under burene fjernes hver eller hver anden måned efter behov. En gang om året vaskes alle bure med vand, især for at fjerne rester af pels. Jf. pelsdyrbekendtgørelsen kan der vaskes med op til 20 l vand /m² i haller uden tæt bund, idet det vurderes at risikoen for nedsivning vil være begrænset.

Fodersilo og -vogn rengøres dagligt.

Der tilstræbes en god hygiejne på anlægget, derved sikres det at bure og gulve i hallerne holdes tørre, samt at hele anlægget inklusiv fodringsanlæg holdes rent.

Ansøger oplyser følgende om bedste tilgængelige staldteknologi:

De to store nye haller er ligesom den nuværende 10-rækkede hal, lukkede haller med hhv. 12 og 14 rækker. I de to nye lukkede haller er der støbte gange. I den eksisterende lukkede hal er der bund af knust beton. Burene inde i hallerne er monteret med gødningsrender med en bredde på 35 cm, hvilket er blandt de bredeste render på markedet og 3 cm bredere end de 32 cm, der er anført som mindste krav til nye render i vejledningen til pelsdyrbekendtgørelsen. I de 3 nye åbne haller opsættes ligeledes 35 cm brede gødningsrender, og der anvendes halm ad libitum i burene, som fjernes regelmæssigt.

Samtlige haller er monteret med automatisk udmugning, hvor et skrabesystem tømmer renderne én eller flere gange dagligt. Den daglige tømning og de bredere render reducerer ammoniakfordampningen, og sammen med proteinindholdet i foderet sikrer disse forhold at ammoniakreduktionskravet er mere end overholdt, og at der sker et fald i ammoniakreduktion i forhold til den eksisterende produktion.

Ansøger har yderligere en ejendom, der ligger Agerhøjvej 8, 6430 Nordborg. Husdyrholdet på denne ejendom består på ansøgningstidspunktet af 4.370 minktæver og 6 dådyr.

Miljømyndighedens vurdering

For at kunne kontrollere om godkendelsens vilkår om maksimalt dyrehold overholdes - med hensyn til antal – stilles der vilkår om, at der skal føres en driftsjournal. Eventuelt kan anvendes fx halvårslige udtræk fra foderfirmaet.

Ansøger har redegjort for implementeringen af BAT i forhold til drift af ejendommen. Der er desuden stillet en række vilkår i de øvrige BAT-afsnit.

Implementering af BAT sker primært i staldindretningen, hvor der etableres fast gulv, automatisk skrab og 35 cm brede gødningsrender. Endvidere vil der på den eksisterende gyllebeholder blive monteret fast overdækning.

Der stilles vilkår om daglig skrabning, 35 cm brede gødningsrender og etablering af faste støbte gange for at sikre implementeringen af BAT.

Sønderborg Kommune vurderer med baggrund i redegørelse for BAT, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT, for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse, med de vilkår som i øvrigt er stillet i miljøgodkendelsen i relation til BAT.

Ændringer af f.eks. staldindretning, må kun ske efter forudgående accept fra miljømyndigheden.

3.3 Ventilation

Alle minkhallerne er med naturlig ventilation.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at naturlig ventilation ikke giver anledning til gener for de omkringboende.

3.4 Fodring

Der anvendes minkfoder. Foder opbevares i de to fodersiloer. Foderet leveres fra Sole Minkfoder A/S. Foderet fordeles til dyrene med en fodervogn. Fodersilo og fodervogn rengøres dagligt. Protein i foderblandingen er angivet i tabel 6.

Tabel 6: Rendebredde, udmugningshyppighed og proteinindhold

Hal nr.	Rende- bredde	Hyppighed af ud- mugning i renderen	Tilførsel af halm	Proteinindhold i % af OE i uge 30-47
10 (1.1.1) (eksisterende)	35	Dagligt	Halm ad libitum	32 %
11 (1.1.2) (nedrives)				

12 (1.1.3) (ny)	35	Dagligt	Halm ad libitum	32 %
13 (1.1.4) (ny)	35	Dagligt	Halm ad libitum	32 %
14 (1.1.5) (ny)	35	Dagligt	Halm ad libitum	32 %

Ansøger oplyser følgende om BAT for foder:

Ansøger har ingen direkte indflydelse på sammensætningen af foderet, herunder indholdet af protein og fosfor. Proteinindholdet i % af OE i uge 30-47 er 32 %. Fodermængden pr. årstæve er ca. 205 kg. I branchen arbejdes der på at sænke indholdet af protein i foderet, og dermed reducere kvælstof i både husdyrgødning og som ammoniakfordampning.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

Der redegøres for anvendelse af reduceret protein i minkfoder, for derved at reducere indholdet af kvælstof både i husdyrgødning og som ammoniakfordampning. Reduktion af protein i foder, vil sammen med hyppig udmugning, bredde gødningsrender og overdækning af gyllebeholderen sikre at ammoniakreduktionskravet er overholdt.

Der skal føres driftsjournal over mængden af forbrugt husdyrfoder og opstået spild. Sønderborg Kommune vurderer, med baggrund i redegørelsen for BAT, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT, for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse.

3.5 Energi- og vandforbrug

I forbindelse med drift af ejendommen og den beskrevne husdyrproduktion efter udvidelsen, er der skønnet at være et forbrug af råvarer og hjælpestoffer som i tabel 7. Da ansøger først har overtaget ejendommen d. 1. januar 2011 kendes det hidtidige forbrug af el og vand ikke.

Tabel 7. Forbrug af energi og vand.

Middel	Før udvidelse mængde pr. år	Efter udvidelse mængde pr. år
El til produktionen	-*	10.000 – 15.000 kWh
Vandforbrug, beboelse	-*	170 m ³
Vandforbrug, drikkevand i produktionen	-*	2.000 m ³
Vandforbrug til vask af haller	-*	200 m ³
Vask af fodersilo	-*	20 m ³
Rengøring af maskiner	-*	10 m ³

*Da ansøger først har overtaget ejendommen d. 1. januar 2011 kendes det hidtidige forbrug af el og vand ikke.

Der anvendes strøm til frostsikring af drikkevandssystemet, gylleanlæg samt lys i værksted, mandskabsrum mv.

Hovedparten af vandforbruget er drikkevand til minkene. Derudover anvendes der vand til rengøring af fodersilo og årlig rengøring af farmen. Fodersilo og –vogn rengøres dagligt med højtryksrensere med koldt vand.

Ansøger oplyser følgende om energibesparende foranstaltninger (BAT):

Vandsystemet er af cirkulationstypen med vandtank, hvor der holdes et konstant tryk på ventilerne. Systemet giver også mulighed for at opvarme vandet i frostperioder, således at dyrene er sikret vandforsyning i disse perioder. Til det nye anlæg opvarmes drikkevandet ligeledes elektrisk, og systemet er termostat styret. Varmesystemet starter ved 2° C og stopper ved 3° C, hvilket energimæssigt er en optimal løsning. I det eksisterende anlæg vil vandet fortsat frostsikres elektrisk.

Skrabe anlægget i gødningsrenderne på det nye anlæg og anlægget til vanding vil blive kontrolleret og vedligeholdt således, at de altid kører energimæssigt optimalt.

Ansøger oplyser følgende om vandbesparende foranstaltninger (BAT):

Vandbesparelse opnås ved drikkenipler, der er etableret i maske 4 eller 5 i burene. Drikkenipler er placeret over gyllerenden, hvorved spild af drikkevand opsamles. Alle vandventiler på farmen kontrolleres dagligt og repareres med det samme ved behov. Drikkevandssystemet drives og vedligeholdes således at unødvendigt spild undgås i videst muligt omfang.

Miljømyndighedens vurdering

For at sikre, at der sker en god udnyttelse af ressourcerne, stilles der vilkår om, at forbruget af vand og el skal registreres årligt, således det er muligt at følge forbruget og dermed lave en indsats, hvis forbruget stiger.

Det er miljømyndighedens vurdering, af virksomheden lever op til kravene til BAT for energi og vandforbrug, hvis ovenstående vilkår overholdes og virksomheden i øvrigt drives som beskrevet.

3.6 Spildevand

Rengøringsvand og drikkevandsspild er beregnet og indgår i den samlede gyllemængde. Tabel 8 viser en oversigt over spildevand.

Tabel 8. Oversigt over spildevand

Spildevandstyper	m³ /år før udvidelse	m³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Gylle og drikkevandsspild	*	1.914 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Afløb fra overdækket møddingsplads	0	2 m ³	Særskilt opsamlingsbeholder på 4 m ³	Ingen
Rengøringsvand til rengøring af bure	*	200 m ³	Jordoverfladen	Ingen
Vand fra vask af fodervogn og maskiner	*	30 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand	170 m ³	170 m ³	Overfladevandssystem	Septiktank

Tagvand på bygninger med tagrende	Ca. 4.550 m ³	8.300 m ³	Via forsinkelsesbassin til overfladevandsystem	Ingen
-----------------------------------	--------------------------	----------------------	--	-------

* Det er ikke oplyst fra tidligere ejer, hvor stort vandforbruget har været.

Mængden af rengøringsvand til vask af bure og fodersilo, samt drikkevandsspild er skønnet ud fra kapacitetsberegningens normtal.

Bilag 4 viser et oversigtskort med angivelse af afløbsforhold for ejendommen.

Beregninger af samlede tagfladeareal viser, at der er 6.500 m² i nudrift og 11.860 m² i ansøgt drift. Ansøger har indsendt en udfyldt ansøgning om tilladelse til udledning af overfladevand. Ansøgningen er blevet behandlet af Vand og Jord afdelingen, som har meddelt spildevandsudledningstilladelse samtidig med denne miljøgodkendelse. Tagvand afledes via forsinkelsesbassin til dræn i mark nord for ejendommen.

Mængden af gylle er på 1.914 m³ (3.300 tæver x 0,58 tons/dyr).

Vand fra vask af maskiner og fodervogn udgør 30 m³. Samlet skal der derfor opbevares 1.944 m³ vaskevand og gylle.

Den samlede opbevaringskapacitet i den overdækkede gyllebeholder er på 1.800 m³. Det svarer til en opbevaringskapacitet til 11 måneders produktion af gylle og vand.

Vaskeplads

Der håndteres ikke sprøjteudstyr på bedriften.

Maskiner og redskaber vaskes på overdækket befæstet areal ved fodersilo og vaskevandet opsamles og tilledes gyllebeholder.

Miljømyndighedens vurdering

Der sker en forøgelse i den samlede tagflade på 5.400 m². For at undgå øget tilførsel af miljøfremmede stoffer fra overfladevand, herunder også rengøringsvand til vandmiljøet, stilles der vilkår til, at der indhentes udledningstilladelse fra Sønderborg Kommune. Udledningstilladelsen er meddelt af Sønderborg kommunes afdeling for Vand og Jord.

Sønderborg kommune vurderer, at udledningen af næringsstoffer i drænvandet, ikke vil skade miljøet, når vilkårene i udledningstilladelsen er overholdt. Vilkaere er nærmere beskrevet i udledningstilladelsen. Udledningstilladelsen er en forudsætning for opførelse af de nye haller.

Ejer har den 18. marts 2011 ansøgt om tilladelse til udledning af tagvand m.v. Sønderborg Kommune, afdeling Vand & Jord. Der er meddelt udledningstilladelse d. 27. april, samtidig med denne godkendelse.

Al vask af maskiner og fodervogn skal foregå på støbt vaskeplads med afløb til gyllebeholder.

3.7 Affald

Tabel 9 viser en redegørelse for håndtering af affald. Alle mængder er skønnede.

Affald opbevares og bortskaffes i henhold til kommunens regulativer og forskrifter. Arealer omkring bygninger og tilkørselsveje holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.m. Rester af lægemidler og kanyler bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af

affald. Tom emballage – papir, pap, plast - og overdækningsplast og tomme sække af plast opbevares i container, der tømmes i forbindelse med dagrenovationen.

Tabel 9 Affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Tom medicin emballage	Kontor i mand-skabsbygning	Dyrlæge	Dagrenovation		18.02.08	05.13
Kanyler i særlig beholder	Opbevaringsrum i tidligere hestestald i halmladen	Ejer	Apotek	125 stk.	18.02.02	66.00
Lysstofrør og elsparepærer	Opbevaringsrum i tidligere hestestald i halmladen	Ejer	Kommunal containerplads	3 + 3 stk.	20.01.21	79.00
Batterier – alle typer	Kasse i stuehus	Ejer	Kommunal containerplads	10 stk.	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container	Marius Petersen	Kommunal containerplads	150 kg	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Marius Petersen	Kommunal containerplads	75 kg	15.01.02	52.00
Jern og metal, tomme olietromler og olietanke	Udenfor ved gyllebeholder indtil afhentning (max 14 dage)	Skrothandler	Skrothandler	700 kg	02.01.10 15 01 04	56.20
Tomme medicin- og vacci-neglas	Opbevaringsrum i tidligere hestestald i halmladen	Ejer	Kommunal containerplads eller apotek	500 stk.	15..01.07	51.00
Paller	Opbevaringsrum i tidligere hestestald i halmladen	Ejer	Kommunal containerplads	15 stk.	15.01.03	62.00
Asbestplader	Halmlade	Ejer	Kommunal containerplads	5-10 stk.	17.06.05	75.00
Døde dyr	I dybfryser i opbevaringsrum i tidligere hestestald i halmladen	DanFond**	DanFond**	100 kg	02.01.02	66.00

Minkene bliver pelset på Agerhøjvej 8. Kroppene afhentes således fra Agerhøjvej. Øvrige døde dyr opbevares nedfrosset i fryser på Gramsmosevej, og flyttes til Agerhøjvej så det passer med afhentning af døde dyr. Døde dyr afhændes til DanFond i Sønderborg.

Miljømyndighedens vurdering

For at sikre, at der ikke sker forurening i forbindelse med opbevaring og bortskaffelse af døde dyr, stilles der vilkår om håndtering af animalsk affald. Døde dyr skal opbevares som angivet på bilag 3.

Virksomheden skal desuden være opmærksom på, at alt affald skal opbevares, transporteres og bortskaffes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser herom. Der henvises til:

- *Affaldsbekendtgørelsen*
- *Regulativ og forskrift for farligt erhvervsaffald*
- *Regulativ for erhvervsaffald i Sønderborg Kommune*
- *Regulativ for husholdningsaffald i Sønderborg Kommune*
- *Regulativ og forskrift for klinisk risikoaffald og andet farligt affald fra sundhedssektoren*

I henhold til regulativerne gælder det, at medicinrester (inklusive vaccinerester og brugte kanyler) skal afleveres på apoteket. Tømt emballage kan bortskaffes med dagrenovationen.

Ligeledes kan tom og rengjort (skyllet) pesticidemballage bortskaffes med dagrenovationen, mens emballage med pesticidrester skal afleveres som farligt affald på en af ASAs containerpladser. Alternativt kan tom emballage fra såvel medicin som pesticider afleveres på containerpladsen som erhvervsaffald. Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende.

Det vurderes at den beskrevne affaldshåndtering, som ligeledes er en forudsætning for denne godkendelse, er fyldestgørende. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår til affaldshåndtering.

3.8 Råvarer og hjælpestoffer

Forbruget af energi og vand er beskrevet i afsnit 3.5.

Tabel 10 viser en oversigt over forbruget af råvarer og hjælpestoffer. Der anvendes dieselolie til fodervognen og til øvrige interne transporter. Opvarmning af beboelse og mandskabsrum foregår via stokerfyr.

Tabel 10. Forbrug af råvarer og hjælpestoffer

Middel	Før udvidelse mængde pr. år	Efter udvidelse mængde pr. år
Dieselolie til produktionen	-	2.000- 3.000 l
Træpiller til stokerfyr	-	Ca. 5 tons

Der opbevares ikke handelsgødning, såsæd, kemikalier og pesticider på ejendommen, da jorden er forpagtet ud.

Ejendommens tankanlæg og placering fremgår af tabel 11. Der indkøbes en dieseltank i løbet af foråret 2011. Kopi af tankattest indsendes til kommunen i forbindelse med opsættelse.

Tabel 11. Tankanlæg

Anvendes til	Størrelse	Fremstillings år	Type godk. nr.	Placering
Diesel	1.200 l	Ukendt	Ukendt	I bygning 4

Service på traktor, fodermaskiner og læsser udføres på autoriseret værksted, da disse maskiner er forholdsvis nye. Der opbevares ingen spildolie på ejendommen. Tankning af diesel foregår på fast og tæt bund uden afløb.

Loppepulver opbevares i aflåst rum i mandskabsbygning. Der anvendes ikke rengøringsmidler til vask af bure.

Miljømyndighedens vurdering

Der stilles vilkår om, at håndtering af brændstof skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord, overfladevand eller grundvand.

Der stilles vilkår om, at tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund og under konstant overvågning. Pladsen skal være forsynet med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Hvis der senere skal etableres nye olietanke på ejendommen, skal disse anmeldes jf. Olietankbekendtgørelsen inden opstilling, og kommunen skal foretage en vurdering af, hvorvidt det udløser miljøgodkendelse.

3.9 Driftsforstyrrelser eller uheld

I forbindelse med byggeriet af de nye minkhaller vil der blive udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvordan medarbejderne og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild, samt strømsvigt m.v. Beredskabsplanen vil blive holdt ajour og altid være at finde på bedriften for alle medarbejdere.

Gyllepumpning sker altid under opsyn. I tilfælde af uheld kan gyllen løbe ud på arealerne vest for gyllebeholderen, og vil derfra kunne renses op med en slamsuger. Grundet terrænforholdene vil gyllen ikke i så stor grad fordele sig ud over marken øst for anlægget, og der vurderes ikke at være risiko for at gylle kan flyde til vandløb eller dræn.

Fyldning af gyllevogn foregår med gyllevogn med sugetårn, som i sig selv minimerer risikoen for spild.

Der opbevares ingen spildolie eller kemikalierester på ejendommen.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at der kan være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering og transport af gylle. Det er derfor vigtigt, at beredskabet straks tilkaldes ved uheld, der medfører forurening, og at miljømyndigheden orienteres efterfølgende. Det er dog stadig virksomhedens pligt at forebygge og afværge driftsforstyrrelser og uheld – ligesom det er virksomhedens pligt at genoprette den hidtidige tilstand (jf. miljøbeskyttelseslovens § 71).

Hvis der ikke etableres fast plads med ved den eksisterende gyllebeholder skal påfyldning af gylle foregå ved brug af gyllevogn med sugekran.

Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Der er ikke udarbejdet en beredskabsplan i forbindelse med ansøgningen om godkendelse. Der stilles derfor vilkår om, at der skal udarbejdes og indsendes en beredskabsplan til Sønderborg Kommune senest en måned efter ibrugtagning af denne godkendelse. Beredskabsplanen skal være

udformet på et sprog, som de ansatte forstår, og den skal være kendt af virksomhedens ansatte. Beredskabsplanen skal være let tilgængelig og opdateres hvert 2. år.

4 Gødningsproduktion og –håndtering

I dette kapitel beskrives og vurderes den husdyrgødning, der produceres på ejendommen og evt. afsættes og modtages fra anden side, og om mulighed for modtagelse af større mængder husdyrgødning, jf. FAQ 10. Husdyrgødningens opbevaring, håndtering og evt. teknisk forarbejdning indgår også heri.

4.1 Gødningstyper, mængder og opbevaring

I den ansøgte produktion produceres 1.914 tons gylle inkl. drikkevandsspild. Derudover er der ca. 30 m³ vaskevand. Tabel 12 viser en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes i den ansøgte produktion.

Tabel 12. Oversigt over husdyrgødning

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Gylle produceret	12.371 kg	3.069 kg	75 %	97,1 DE (110 DE i www.husdyrgodkendelse.dk)
Afsat gylle	-12.371 kg	- 3.069 kg	75 %	- 97,1 DE (110 DE i www.husdyrgodkendelse.dk)
I alt til rådighed	0	0	0	0

Der er foretaget en kapacitetsberegning i forbindelse med ansøgningen. Den beregnede gødningsmængde (inklusive rengøringsvand, drikkevandsspild og regnvand) er i alt 1.944 m³ pr. år. Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 1.800 m³, hvilket svarer til 11,1 måneders opbevaring. Der findes én gyllebeholder på ejendommen. Placeringen kan ses på situationsplan, bilag 1.

Tabel 13 viser en oversigt over opbevaringen af husdyrgødningen. % før og efter er de oplysninger om procentvis fordeling i de forskellige beholdere, der er indtastet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 13. Oversigt over anlæg til gødningsopbevaring

Anlæg	Kapacitet i m ³	Opførelsesår	Overdækning	% før ¹	% efter
Gyllebeholder	1.800 m ³	2000	Fast overdækning	100	100
Mødding til brugt halm	500 m ³	2011*	Presenning	-	-
Forbeholder	9 m ³	2000	Lukket tank	-	-

Opsamlingsbeholder	4 m ³	2011*	Lukket tank	-	-
I alt	-	-	-	100	100

*Forventet

Halm under burene fjernes hver eller hver anden måned efter behov og halmen lægges på møddingspladsen. En gang om året vaskes alle bure med vand, især for at fjerne rester af pels. Jf. pelsdyrbekendtgørelsen kan der vaskes med op til 20 l vand /m² i haller uden tæt bund, idet det vurderes at risikoen for nedsivning vil være begrænset.

I den bestående 10-rækkede hal er der etableret automatisk udmugningssystem og 35 cm brede udmugningsrender. Der vil blive muget ud dagligt. Der udmuges til fortank ved hjælp af et bagskylsanlæg.

I de to nye store haller vil der blive etableret automatisk udmugningssystem og 35 cm brede udmugningsrender. Der udmuges dagligt. De to nye lukkede haller etableres med støbte gange. Fra de nye haller udmuges der til rørsystem hvorfra gødningen transporteres med snegl til fortank. De torækkede haller udmuges ligeledes dagligt og er koblet på det samme system og udmuges således også til rørsystem med snegl.

Fra fortanken pumpes gyllen til gylletank som forsynes med fast overdækning.

Al gødning fraføres bedriften. Ansøger har forpagtet al jorden ud og har derefter indgået gylleaftale med bl.a. forpagteren.

Ansøger oplyser følgende om bedste tilgængelige opbevaringsteknik:

- Bedriftens gødningstanke er fremstillet så de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Bunden og siderne i tankene er tætte og korrosionsbestandige.
- Gyllebeholder er tilmeldt 10 års beholderkontrolordning.
- Fortank efterses manuelt dagligt

Miljømyndighedens vurdering

For at sikre mod spild af gylle eller uheld med gylle, stilles der vilkår om at håndteringen af gylle skal foregå under opsyn og på en måde, som medfører mindst mulig gene for omgivelserne. Pumpe og gyllevogn skal ved brug altid være under opsyn, og eventuelt spild skal opsamles og ledes til gyllebeholder. Efter udbringning på mark skal det sikres, at slæbeslanger m.v. er tømt, så der ikke spildes gylle på veje.

For at mindske risikoen for forurening og sikre, at der til enhver tid er tilstrækkelig opbevaringskapacitet, stilles der vilkår om opbevaringskapacitet. Ændringer i opbevaringsaftaler skal skriftligt meddeles miljømyndigheden.

Påfyldning af gylle skal foregå ved brug af gyllevogn med sugekran. Hvis dette ikke er tilfældet, skal der etableres en fast påfyldeplads med afløb til gyllebeholder.

Ansøger har redegjort for bedste tilgængelig opbevaringsteknik. Det vurderes, at gyllebeholdere som udgangspunkt sikrer en god og sikker opbevaring af gyllen, og at der med fast overdækning sikres en god næringsstofudnyttelse og tilstrækkelig begrænsning af lugtgener. Det vurderes, at der med 11 måneders opbevaringskapacitet i gyllebeholdere sikres en god bufferkapacitet på ejendom-

men. På dette grundlag vurderer kommunen, at der i fornødent omfang er anvendt BAT i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning.

4.2 Fast gødning og dybstrøelse

Halm under burene udskiftes hver eller hver anden måned efter behov. Halmen fra minkene opbevares på den nye møddingsplads som etableres nord for den eksisterende gyllebeholder. Møddingspladsen etableres med fald, så regnvand suges op i det tørre halm og komposteringsprocessen og mulighederne for håndtering ved udkørsel derved forbedres. Eventuelt overløb fra møddingspladsen opsamles i en beholder, som placeres øst for møddingspladsen. Møddingspladsen overdækkes med presenning.

Areal til opbevaring af fast gødning og dybstrøelse er på 300 m², hvilket i alt giver en kapacitet på ca. 500 m³, hvilket svarer til ca. 1 års forbrug af halm under burene.

Udbringning af fast gødning og dybstrøelse sker i perioden februar til maj.

Ansøger oplyser følgende om bedste opbevaringsteknik – fast gødning:

Halm/møg opbevares på møddingsplads i henhold til regler for opbevaring i ”Husdyrbekendtgørelsen”

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at det er BAT-standard med hensyn til opbevaring af fast husdyrgødning for det aktuelle størrelse og type af husdyrbrug, når halm/møg placeres på en overdækket møddingsplads. Der stilles vilkår om, at dybstrøelse fjernes hver eller hver anden måned.

4.3 Udbringning af husdyrgødning

Fyldning af gyllevogn foregår med gyllevogn med sugetårn. Gyllen udbringes med lukket tankvogn med slæbeslanger. Udbringningsarealerne ligger tæt på anlægget og mange af markerne kan nås uden at køre på offentlig vej.

Ansøger oplyser følgende om bedste udbringningsteknik:

- Den flydende gødning afhentes i og udbringes med lukket tankvogn med slæbeslanger. Udbringning af gødning varetages af enten af gyllemodtager eller af maskinstation, og det forventes at det vil ske med gyllevogn med sugetårn.
- Det tilstræbes at advisere naboerne telefonisk forud for udkørsel af gylle.
- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov.
- Derudover er der en række almindelige bestemmelser i husdyrgødningsbekendtgørelsen, som udgør BAT vedr. udbringning af husdyrgødning.

Miljømyndighedens vurdering

Det er Sønderborg Kommunes vurdering, at det er BAT ikke at køre gødning ud på frossen jord. Der stilles derfor vilkår om, at der ikke må køres gylle ud på et vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Det vurderes, at der er valgt de mest hensigtsmæssige kørselsveje og at der ikke er væsentlige gener for omkringboende ved udkørsel af gylle, når det gøres som beskrevet og efter gældende lovgivning.

Der vurderes, at ejendommen lever op til kravene for BAT for udbringningsteknik, når ovenstående vilkår efterleves.

5 Forurening og gener fra husdyrbruget

5.1 Ammoniak og natur

Ammoniakreduktionskravet

I henhold til ansøgningsmaterialet er det generelle krav til reduktion på 25 % (beregningsgrundlag 01-2009) af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt.

Reduktionen af ammoniaktabet opnås med:

- Daglig udmugning i både det nye og det eksisterende anlæg
- Gødningsrender med 35 cm rendebredde i alle haller
- Fast overdækning af den eksisterende gyllebeholder
- Proteinindhold på max. 32 % af OE i kalenderuge 30-47 – begge uger inklusive.

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i hht. godkendelsesbekendtgørelsen, viser, at ammoniakemissionen fra nudriften er 5.258,8 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 4.304,72 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en reduktion i ammoniakfordampningen på 954,08 kg kvælstof pr. år. Endvidere viser beregningerne, at ammoniakreduktionskravet overopfyldes med 27 kg kvælstof pr. år.

Miljømyndighedens vurdering

Vurderingen af ammoniakemissionens påvirkning af § 3 natur, § 7 natur, Natura 2000 og bilag IV arter fremgår af de enkelte afsnit.

Der stilles vilkår om, at der skal etableres fast overdækning på den eksisterende gyllebeholder, da overdækning af gyllebeholderen indgår som virkemiddel til reduktion af ammoniak i henhold til husdyrlovens regler om 25 % reduktion på ansøgninger indsendt i 2010.

Rendebredder er en del af virkemidlerne til reduktion af ammoniak. Der stilles derfor vilkår om, at render under burene skal være 35 cm eller derover i det nye anlæg.

Udmugningshyppigheden er en del af virkemidlerne til reduktion af ammoniak.

Der stilles derfor vilkår om, at udmugning i både de eksisterende og nye haller skal ske dagligt.

Der stilles desuden vilkår om, at maksimalt 32 % af den omsættelige energi (OE), i foderet må komme fra protein i kalenderugerne 30-47 – begge uger inklusive. Indholdet i foderet skal dokumenteres med foderplaner fra producenten af minkfoder, hvor den planlagte mængde protein i procent af den omsættelige energi fremgår. Foderplanen og indlægsseddel skal opbevares på ejendommen 5 år og fremvises til miljømyndigheden på forlangende.

Beskyttet natur

Naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 er beskyttede mod tilstandsændringer. En merbelastning af beskyttede naturtyper med næringsstoffer kan have en negativ effekt på naturtypen, som kan medføre tilstandsændringer.

Beskyttede naturarealer fremgår af kommunens vejledende registrering, men undersøgelser viser, at registreringen er mangelfuld, den omfatter kun 2/3 af de arealer, som opfylder kriterierne for beskyttelse. På baggrund af ovenstående er arealerne gennemgået i felten for potentiel § 3 natur indenfor en 1000 meter zone omkring det ansøgte projekt.

Ved den aktuelle gennemgang af 1000 meter zonen er der registreret 27 nye arealer, der vurderes at være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Inden for bufferzonen findes der i alt op mod 14,6 ha beskyttet natur, hvoraf ca. 7,6 ha er nye registreringer. Se tabel 14 og 15 samt bilag *.

Skov- og Naturstyrelsen har i sin "Vejledning vedrørende sagsvurdering for lokale miljøeffekter som følge af luftbårent kvælstof ved udvidelse og etablering af husdyrbrug" fra 2003 (2005) vurderet at ekstra belastning på mindre end 0,5 – 1 kg N / ha/år kan antages at være uvæsentlige såfremt der ikke er tale om særlig næringsfølsomme naturområder og såfremt naturtypens grænseværdi ikke allerede er overskredet.

Naturtyper, som påvirkes af kvælstof fra luften, kan ændre fysisk karakter som følge af ændringer i plantesamfundene. Ofte vil en næringsberigelse resultere i en øget biomasseproduktion. Ved manglende naturpleje er resultatet tilgroning.

Sønderborg Kommunes Naturafdeling har udarbejdet en udtalelse vedr. projektets indvirkning på den omgivne natur.

Det ansøgte projekt på Gramsmosevej 8 medfører en nedgang i ammoniakdepositionen. Beregningerne til naturpunkterne viser ligeledes, at der ikke vil være en merdeposition til naturområderne.

Tabel 14: Beregning af ammoniakdepositionen til udvalgte naturområder. Naturpunkterne kan genfindes på bilag *.

Naturpunkt	Afstand (meter)	Retning	I alt (kg N/ha/år)	Merbelastning (kg N/ha/år)
1832	350	vest	1,77	-0,4
1833	90	syd	8,04	-2,7
1834	220	sydøst	4,47	-2,1
1835	170	øst	9,04	-4,7
1836	250	øst	4,68	-1,7
1837	100	nordøst	23,4	-12,5
1843	580	syd	0,32	-0,08

1855	450	syd	0,64	-0,18
1870	160	øst	5,64	-2,4

Der er ingen besigtigelsespunkter med merbelastning.

Baggrundsbelastningen ligger således nær den øvre tålegrænse for flere af naturtyperne.

Tabel 15:Oversigt over alle naturarealer i 1000 meter zonen

Id.	UTM	UTM		nbl. § 3		hgl.	Rødlist.	Bilag IV	Bilag IV
				Vejl. reg.	Ny reg.				
Nr.	X	Y	naturtype			§ 7	Fredninger	Tidligere registre-ringer	Potentielt leve-ynglested
1832	562583	6091342	vandhul	x				x	
1833	562972	6091241	vandhul	x				x	
1834	563183	6091192	vandhul	x				x	
1835	563204	6091366	vandhul	x					x
1836	563287	6091416	vandhul	x					x
1837	563112	6091495	vandhul	x					x
1839	562896	6091739	vildtplanting						
1840	562714	6091392	krat						
1841	562730	6091023	krat						
1842	562902	6090964	eng		x			x	
1843	563121	6090753	mose	x				x	
1844	562370	6091023	eng	x				x	
1845	562053	6091142	vandhul	x				x	
1846	562252	6091411	overdrev	x				x	
1847	562163	6091809	vandhul		x			x	
1848	562293	6091940	vandhul		x				x
1849	562723	6092085	vandhul		x				x
1850	563100	6092145	vandhul		x				x

Id.	UTM	UTM		nbl. § 3		hgl.	Rødlist.	Bilag IV	Bilag IV
1851	563630	6092036	skov						
1853	563547	6092012	vandhul		x				
1855	563199	6090958	eng		x				x
1856	563067	6090430	skov						
1857	563700	6090667	vandhul		x				x
1861	563832	6091994	overdrev		x				
1862	563284	6092188	vandhul		x				
1863	562689	6092233	Stævningskov		x				
1867	562318	6090975	vandhul		x			x	
1868	562293	6090994	vandhul		x			x	
1869	562608	6091245	eng		x				x
1870	563225	6091331	Stævningskov						
1871	563857	6091042	skov						
1873	562508	6091452	skov						
1874	562461	6091541	overdrev		x				
1876	563718	6092034	eng		x				
1877	563270	6092217	vandhul		x				
1879	562678	6090528	vandhul		x			x	
1881	563647	6090710	trægruppe						
1882	563632	6090854	trægruppe						
1884	563941	6091099	skov						
1885	563927	6091055	eng		x				
1886	563505	6091518	vandhul		x				x

Id.	UTM	UTM		nbl. § 3		hgl.	Rødlist.	Bilag IV	Bilag IV
1887	563752	6091400	vandhul		x				x
1888	563780	6091325							
1889	563938	6091215	eng		x				
1890	563975	6091153	eng		x				
1891	562057	6090995	mose		x			x	
1897	562089	6091862	overdrev		x				
1900	562134	6091855	eng		x				x
1901	562221	6091822	overdrev		x				x

Baggrunds niveauet for kvælstofbelastning er 16 – 23 kg N/ha /år på naturområderne indenfor 1000 meter radius fra ejendommen.

Tabel 16: Tålegrænser for forskellige anturtyper (faglig rapport fra arbejdsgruppen om ammoniak – DMU nr. 568, 2006)

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	Sure overdrev 10-20, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	10-25	klit 10-20, fugtige klitlavninger 10-25
Hede	10-25	tør hede 10-20, våd hede 15-25
Fersk eng	15-25	
Strandeng	30-40	
Mose (og kær)	5-25	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-25
Løvskov	10-20	
Nåleskov	10-20	

§ 7 natur

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer. Der kan forventes væsentlige ændringer i disse økosystemer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof. Der er derfor udlagt bufferzoner omkring disse naturområder for at beskytte dem. Bufferzone I er en bufferzone på 300 meter omkring særligt ammoniakfølsomme naturområder. Indenfor denne zone og i selve naturområdet kan husdyrbrug ikke udvides eller ændres, hvis det medfører en øget udledning af ammoniak til naturområdet.

I en yderligere bufferzone (Bufferzone II) af en afstand af 300-1000 meter om disse særligt ammoniakfølsomme naturområder afhænger den tilladte merbelastning af antallet af andre husdyrbrug

over 75 DE. Der må maksimalt udledes 0,7 kg N per ha, hvis der ikke er andre husdyrbrug i bufferzone II. Der må maksimalt udledes 0,5 kg N per ha, henholdsvis 0,3 kg N per ha afhængig af, om der er to eller flere ejendomme.

Det nærmeste registrerede § 7 areal til Gramsmosevej 8 er et overdrev beliggende ved Ny Pøl i en afstand af 8,5 km.

Miljømyndighedens vurdering

Ved gennemgangen af § 7 natur inden for en 1000 meter zone blev der registreret flere arealer, der kan være beskyttede som overdrev. Nordvest for Gramsmosevej 8 i en afstand af ca. 800 meter blev der registreret en række potentielle overdrev med en samlet størrelse på 3,2 ha. Registreringerne er dog nogle steder usikker som følge af årstiden for besigtigelsen (vinter). Det vil kræve en sommerbesigtigelse at fastlægge udbredelsen af overdrevene med større sikkerhed. Da afstanden fra Gramsmosevej 8 er større end 300 meter og da kvælstofdepositionen fra anlægget nedsættes, får de mulige nye overdrev ikke betydning i den konkrete sag.

Sønderborg Kommune vurderer, at husdyrproduktionen gennem deposition af ammoniak ikke vil påvirke naturlokaliteter inden for 1000 m i negativ retning, da merammoniakdepositionen i alle beregningspunkter er negativ.

Med hensyn til de registrerede § 7 arealer vurderer Sønderborg Kommune, at disse på grund af den store afstand ikke vil blive påvirket af deposition af ammoniak fra anlægget.

Natura 2000

Afstanden fra anlægget til det nærmeste Natura 2000 område, som er Habitatområde H189 – Lilleskov og Troldmose er ca. 6,3 km. Afstanden til næstnærmeste habitatområde H200 Augustenborg Skov, er ca. 8,1 km. Anlægget ligger med væsentlig større afstand til øvrige Natura 2000 områder.

Fælles for naturtyperne i de terrestriske Natura 2000 områder gælder, at de hovedsageligt har et tålegrænseinterval på 10 – 20 kg N/år/ha.

Udpegningsgrundlaget for Lilleskov og Troldmose (H189) er:

- Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*),
- Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*),
- Flerårig vegetation på stenede strandenge,
- Strandenge,
- Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks,
- Bøgeskove på morbund uden kristtorn,
- Bøgeskove på muldbund,
- Ege- og blandingsskove på mere eller mindre rig jordbund
- Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Udpegningsgrundlaget for Augustenborg Skov (H200) er:

- Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- Bøgeskove på muldbund, egeskove og blandingskove på mere eller mindre rig jordbund
- Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Kvælstof fra lokale kilder

Med henvisning til Kammeradvokatens notat fra 2009 vurderer Sønderborg Kommune, at der i forbindelse med Natura 2000 områder skal vurderes på den totale påvirkning fra det enkelte projekt samt de kumulative effekter af alle lokale kilder.

I vurderingen af kvælstofbelastning fra Gramsmosevej 8 er der beregnet en lokaldeposition til punktet med den korteste afstand fra Gramsmosevej til H189.

Beregningerne viser at der i det nærmeste punkt i H 189 er en teoretisk totaldeposition på 0,013 kg N/ha/år fra Gramsmosevej 8.

I samme punkt har Sønderborg Kommune fået beregninger af depositionen fra DMU. Disse beregninger viser at der er en teoretisk samlet tøraftsætning på 6 heraf 4 kg N/ha/år fra lokale kilder, 14 kg N/ha/år fra øvrige kilder samt 7 kg N/ha/år i vådafsætning – primært fra udenlandske kilder. Samlet set en deposition på 27 kg N/ha/år

Beregninger fra DMU viser, at skovnaturtyperne på udpegningsgrundlaget til H189 har en gennemsnitlig deposition på ca. 27 kg N/ha/år.

Disse beregninger bekræfter basisanalysens vurdering af, at opnåelse og fastholdelse af gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget kan være truet pga. eutrofiering.

Sønderborg Kommune har endvidere anvendt depositions kort fra Conterra. Kortet er fremkommet vha. data fra GHI, herunder oplysninger om husdyrart, besætningstype og stalddtype samt data fra gødningsregnskabet. Depositionskortet viser en gennemsnitlig deposition på habitatområdets skovnaturtyper på 16-22 kg N/ha/år.

Husdyrgodkendelsesloven lægger op til, at kommunerne skal anvende de beregnede værdier, som fremkommer vha. indtastning i regneark på hjemmesiden: www.husdyrgodkendelse.dk

Sønderborg Kommune anvender yderligere beregninger fra DMU samt data fra Conterra for at sikre sig det bedste videnskabelige grundlag at træffe afgørelser ud fra ved vurdering af planer og projekter, hvor der kan være en risiko for væsentlig påvirkning af Natura 2000 områder.

Miljømyndighedens vurdering

Naturtyperne på udpegningsgrundlaget til H200 og H189 har tålegrænser i intervallet 10 – 20 kg N/ha/år. Tålegrænserne for samtlige naturtyper i H200 og H189 er overskredet. DMU beregninger viser, at de lokale kilder kan udgøre op mod 3 - 4 kg N/ha/år. Ved at fjerne bidrag fra lokale kilder nærmer depositionen sig tålegrænseintervallernes øvre grænseværdi. Der er således ikke tvivl om at lokale kilder er et vigtigt indsatsområde ved opnåelse af gunstig bevaringsstatus.

Europa-Kommisionen skriver i dokumentet: "Forvaltning af Natura 2000-områder Habitatdirektivets artikel 6 92/43/EØF, Generaldirektoratet for Miljø side 31", at et tab på 100 m² af en naturtype kan være væsentligt for et lille område for en sjælden orkidé, mens et tilsvarende tab i et udstrakt steppeområde kan være uvæsentligt.

Den beregnede påvirkning med N deposition fra Gramsmosevej 8 til skovnaturtypen i H189 viser, at der teoretisk set ikke sker nogen belastning. Den beregnede værdi viser en deposition på maksimalt 0,013 kg N/ha/år nærmest Gramsmosevej 8. Denne minimale deposition aftager endvidere hurtigt ind i habitatområdet pga. skovens ruhed og den deraf afledte øgede depositions hastighed samt øget opblanding i luften som funktion af afstanden fra kilden. Således er det teoretisk set ikke

muligt at påvise nogen væsentlig negativ effekt på naturtypernes integritet som følge af det ansøgte projekt på Gramsmosevej 8.

Sønderborg kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at projektet ved Gramsmosevej 8 ikke udgør nogen væsentlig trussel mod udpegningsgrundlaget idet påvirkningen er nær nul og da en beregnet påvirkning kan være tæt på nul som følge af stor usikkerhed i modellerne.

Europa-Kommisionen skriver i 2007, at det er indenfor det enkelte område, at naturtypernes integritet skal bevares. Integritet er et områdes modstandskraft og evne til at udvikle sig i retning af en gunstig bevaringsstatus. Når det skal afgøres om en plan eller et projekt påvirker et områdes integritet skal der således kun tages hensyn til bevaringsmålsætningerne for området.

Med baggrund i forsigtighedsprincippet og ud fra ovenstående vurderer Sønderborg Kommune, at der ikke foreligger nogen rimelig tvivl om, at det ansøgte projekt ved Gramsmosevej 8 ikke påvirker naturtypernes integritet i H189 og H200. Det kan således ud fra objektive kriterier og eksisterende viden udelukkes, at projektet kan påvirke habitatområderne væsentligt og således vil der ikke ske en negativ påvirkning af udpegningsgrundlaget.

Der er således ikke basis for at foretage en egentlig konsekvensvurdering af det ansøgte projekt da en væsentlig negativ påvirkning kan udelukkes som værende sandsynlig.

Bilag IV arter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde, ynglested eller sporadisk levested på ejendommens arealer. På baggrund af faglig rapport 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab, vurderes det umiddelbart at der er tale om følgende arter: Dværgflagermus, Sydflagermus, Langøret flagermus og Løvfrø.

Ifølge habitatdirektivets artikel 12 stk. d, må yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges.

Truslerne mod de bilag IV arter, som er nævnt ovenfor er for flagermusene primært ugler, for Stor Vandsalamander at blive ædt af rovdyr eller forurening af vandhuller med næringsstoffer og for løvfrøer overgødskning af vandhuller og løvdække, som gør vandhullerne uegnede som ynglebiotop.

Ved Naturafdelingens besigtigelse blev der ikke registreret paddler. Naturafdelingens registrering er ikke udtømmende for arealernes reelle indhold af bilag IV arter idet besigtigelsen har været fokuseret på identificering af potentielle levesteder og ikke arter. Naturafdelingens registrering viser, at der er naturarealer og biotoper, som potentielt kan være levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted for bilag IV arter. Disse lokaliteter fremgår af tabel 17.

Tabel 17: Beskrivelse af naturtyperne indenfor 1000 meter cirklen

Id	Naturtype	Beskrivelse
1832	vandhul/mose	Vigsmose. Større moseområde med skovmose/rødelsump, det største naturområde inden for 1000 meter zonen. Adskillige vandhuller med frit vandspejl. De var ved besigtigelsen frosne og der var meget vand i mosen. Der er tidligere registreret løvfrø i mosen og den kan være et værdifuldt levested og ynglelokalitet både for løvfrø og for andre bilag IV arter.

Id	Naturtype	Beskrivelse
1833	vandhul	Vandhul i haven til Gramsmosevej 8. Ved besigtigelsen frossen. Delvist tilgroet med dunhammer, men ellers ikke overskygget. Der er tidligere registreret løvfrø og søen kan være et værdifuldt yngle- og levested.
1834	vandhul	Tilgroet i pil, ved besigtigelsen frossen. Mørkt og tilgroet. Der er tidligere registreret løvfrø i nærheden og vandhullet kan have værdi som levested, men ikke som ynglelokalitet.
1835	vandhul	Tilgroet i pil og brombærkrat, dog med delvist åbent vandspejl, ved besigtigelsen frossen. Der er tidligere registreret løvfrø i nærheden og vandhullet kan have værdi som levested, men ikke som ynglelokalitet.
1836	vandhul	Vandhul i lavtliggende græsmark, der muligvis er beskyttet som eng. Åbent vandspejl, ser ud til at være blevet rensat op for nyligt. Frossen på besigtigelsestidspunktet, så vanddybden kunne ikke vurderes. Hvis vandet bliver tilstrækkeligt varmet op, kan vandhullet være ynglelokalitet for løvfrø og andre bilag IV arter.
1837	vandhul	Beliggende i dyrket mark, frossen ved besigtigelsen. Forholdsvist lavvandet og delvist tilgroet med dunhammer, men der findes flere lysåbne partier. Vandet vil om foråret og sommeren kunne blive varmet op og derved kan vandhullet spille en rolle som både yngle og levested for løvfrø.
1839	vildtplantning	Mindre beplantning, primært med bøg.
1842	eng mose overdrev	Mosen er en skovsump, primært med rødæl, med højt vandspejl. Engen er flere steder ret fugtigt. Området kan være ret artsrigt, men det kunne ikke afgøres på besigtigelsestidspunktet (vinter).
1843		
1855		Området kan være et vigtigt levested og ynglelokalitet for bilag IV arter, især løvfrø, der tidligere er registreret i mosen.
1861		
1844	eng og vandhuller	Lille engareal med vandhul beliggende i dyrket mark op til levende hegn. Engen er under begyndende tilgroning med højstauder, mindre forekomst af kæmpe bjørneklo. Vandhullet var frossent. Delvist tilgroet med pil, men med åben vandflade. Vandhullet vurderes at være forholdsvist lavvandet.
1867		To vandhuller langs/i hegnet, dybe med overvejende stejle brinker og delvist overgroede af hegnet. Kan være oprenset for nylig.
1868		Der er tidligere registreret løvfrø på lokaliteten og området kan være et vigtigt levested og vandhullet i engen kan være ynglelokalitet.
1845	vandhul	Lavvandet sø, ligger i dyrket mark, delvist tilgroet med tagrør. Søen var frossen ved besigtigelsen. Der er tidligere registreret løvfrø ved søen og den kan være levested for arten. Det er tvivlsomt, at vandhullet er ynglelokalitet, da det er næsten tilgroet.
1846	overdrev	Overdrev i gammel grusgrav, hvor der nu er gokartbane.

Id	Naturtype	Beskrivelse
1847	vandhuller overdrev enge	1897 et ældre græsnings – høslætareal med eng og vandhul i bunden. Vinterbesigtigelsen viser at der kan være tale om et artsfattigt overdrev. Lokalitet 1901 er en råstofgrav med rævegrav hvor overdrevet er mere artsrigt. Råstofgraven udgør et muligt levested for bilag IV arten markfirben.
1897		Der er ingen tegn på omlægning på luftfotos.
1900		
1901		1900 og 1847 Mellem de to overdrevsbakker er der et fugtigt areal med engvegetation og et vandhul. Vandhullet er lysåbent og kan være en vigtig lokalitet for speciel løvfrø. Pga. årstiden er artslisterne meget mangelfulde.
1848	vandhul	Besigtiget på afstand. Større sø med åbent vandspejl. Kan være levested og ynglelokalitet for løvfrø og andre bilag IV arter.
1849	vandhul	Vandhul/ellesump i skov. Frossen på besigtigelsestidspunktet. Vandhullet er fuldstændig overskygget.
1850	vandhul	Vandhul/ellesump i skov. Frossen på besigtigelsestidspunktet. Vandhullet er fuldstændig overskygget.
1851	skov	Stævningsskov (ær) med tydelige spor af stævningsdrift i dele af skoven. Der er tidligere registreret tyndakset gøgeurt og det vil stadig være sandsynligt at finde den her i løbet af foråret. Skoven kan være levested for løvfrø og andre bilag IV arter.
1853	vandhul	Vandhul i hjørne af mark. Fuldstændig tilgroet i tagrør.
1856	skov	Højskov med bøg og eg. Der er et par vandhuller i skoven (uden for 1000 meter zonen).
1857	vandhul	Vandhul med ø i midten i græsmark. Af luftfotos ses, at der tidligere har været et lille vandhul, der er udvidet kraftigt inden for de senere år. Kan være levested for løvfrø og andre bilag IV arter.
1862	vandhul	Vandhul, der sandsynligvis er etableret som teknisk anlæg (vejvand). Tilgroet i tagrør, lav naturkvalitet.
1863	skov	Registreret som stævningsskov, men karakter af højskov med ask, bøg og ær. Der løber et vandløb gennem skoven og der er et enkelt vandhul/sumpområde.
1869	eng	Engområde i sammenhæng med mosen (1832). Kultureng, der har været afgræsset af heste. Delvist snedækket på besigtigelsestidspunktet.
1870	skov	Registreret som stævningsskov, men karakter af højskov med ask og ær. Der er ikke registreret orkideer i skoven.
1871	skov	Registreret som stævningsskov, men karakter af højskov med ask og rødæl. Der er ikke

Id	Naturtype	Beskrivelse
1884		registreret orkideer i skoven.
1873	skov	Højskov på skrænter.
1874	overdrev	Muligt overdrev på skrånende areal, muligvis ikke særligt artsrigt. Ligger i sammenhæng med skov, eng og mose, der kan være levested for løvfrø og andre bilag IV arter.
1876	eng	Eng i sammenhæng med moseareal. Ret fugtigt og har ikke været græsset eller slået i nogle år. Der er tidligere registreret løvfrø i området og det kan være et vigtigt levested for løvfrøen og andre bilag IV arter.
1877	vandhul	Vandhul, der sandsynligvis er etableret som teknisk anlæg (vejvand). Tilgroet i tagrør, lav naturkvalitet.
1879	vandhul	Stort vandhul i have. Delvist tilgroet med dunhammer. Ejeren har oplyst, at der er fisk i søen og at der er mange andefugle. Der er tidligere registreret løvfrø, men det er usandsynligt, at den stadig yngler i søen, da der er fisk. Lokaliteten kan dog være levested for løvfrøen og andre bilag IV arter.
1881	trægruppe	
1882	trægruppe	
1885	eng	Ligger langs skov og vandløb. Ved besigtigelsen ret fugtig og har været afgræsset af heste.
1886	vandhul	Vandhul i kant af mark langs hegn. Forekomst af trådalger. Det ser ud til, at der er foretaget en oprensning af vandhullet for nylig. Vandhullet kan være ynglelokalitet for løvfrøen og andre bilag IV arter.
1887	vandhul	Besigtiget på afstand. Ligger delvist i græsmark og delvist i lille trægruppe, delvist tilgroet i dunhammer. Vandhullet kan være ynglelokalitet for løvfrøen og andre bilag IV arter.
1889	eng	Kultureng der afgræsses. Ikke særligt artsrig.
1890	eng	Kultureng, besigtiget på afstand (geder på engen).
1891	mose	Mindre mose/rørsump omgivet af dyrket mark. En del af mosen er tilgroet i pil, resten i tagrør.

Kommunens egne artsregistreringer for det pågældende område er veldokumenteret for specielt Løvfrø. Artsregistreringerne viser, at der er en stor bestand af Løvfrø fordelt på de mest egnede ynglelokaliteter i området. Besigtigelsen viste, at der er mange potentielle levesteder og ynglelokaliteter for både Løvfrø og Stor Vandsalamander. Flere af lokaliteterne er også velegnede som ynglelokaliteter. Det antages at de velegnede lokaliteter i dag fungerer som kerneområder. Overskud af

individer fra kerneområderne kan kolonisere mindre egnede lokaliteter via funktionelle økologiske ledelinier i landskabet. Området omkring Gramsmosevej 8 har et relativt højt indhold af naturlokaliteter, små skove og levende hegn, som samlet set muliggør udveksling af individer mellem ynglelokaliteterne.

Stævningsskove

Sønderborg Kommune har særligt fokus på de gamle stævningsskove, som er unikke for landsdelen. Mange af skovene huser bestande af flere fredede planter – herunder i særlig grad Orkideer.

Stævningsskovene er en kulturpræget skovtype, der er opstået gennem vedvarende stævning af den oprindelige naturskov og har ofte potentiale for at rumme store naturværdier og en høj artsdiversitet. Årsagen til stævningsskovens høje naturværdi skal findes i skovens århundrede lange historie og en ekstensiv drift, hvor der typisk ikke har været foretaget dyrkningstiltag som anvendelse af pesticider, kørsel med tunge maskiner eller dræning og den direkte menneskelige påvirkning har været begrænset til de gennemførte stævninger, der giver lys til skovbunden og skaber en artsrig bundflora. Selvom skoven ikke har været stævnet i mange år, mener man, at skovens naturværdier kan genskabes ved at gennemføre stævning i op til 60-70 år efter seneste stævning. Frøene ligger i skovbundens frøpulje, og når der igen kommer lys til bunden, vil arterne atter spire og blomstre. Visse orkidéarter trives nogenlunde i selv kraftig skygge.

Stævningsskoven udgør en meget lille andel af Danmarks samlede skovareal. Als er sammen med Fyn og Langeland de steder i landet, hvor man mener, der findes mest bevaret stævningsskov. På Als kan 364 ha, hvilket svarer til 15 % af øens samlede skovareal karakteriseres som stævningsskov, men stævningen sker kun i meget begrænset omfang. Stævningsskovene på Als, kan derfor betegnes som værende af national betydning.

Naturafdelingen vurderer, at der i mange af kommunens stævningsskove findes forskellige arter af orkidéer. Orkidéen risikerer at blive udkonkurreret af mere skyggetålende arter, når lystilgangen til skovbunden forsvinder og trues derved af skovens tilgroning. Tilførslen af næringsstoffer bør begrænses mest muligt til de lokaliteter, hvor der enten er kendskab til forekomst af orkidéer eller hvor det vurderes, at det er sandsynligt, at arten findes.

Som det fremgår af tabel 14 er der registeret 2 stævningsskove indenfor 1000 meter fra anlægget. Der blev ikke fundet orkideer i skovene, men de er mulige levesteder for flagermus.

Miljømyndighedens vurdering

Tabel 17 indeholder en beskrivelse af de naturlokaliteter indenfor 1000 meter fra anlægget, hvor det er vurderet at lokaliteten er eller kan være ynglested eller levested for bilag IV arter.

Sønderborg Kommune vurderer, at det ansøgte projekt på kort sigt umiddelbart kun kan påvirke forekomsten af padde. De øvrige bilag IV arter vurderes at være mindre påvirkelige af projektet i forhold til levested og fødesøgning.

Der er en negativ merbelastning ved godkendelsen af projektet og derfor vil bilag IV arterne yngle og levesteder heller ikke forringes, som følge af projektet ligesom stævningsskovene i område ikke vil blive påvirket negativt. Der stilles derfor ikke vilkår.

På baggrund af ovenstående vurderinger stilles der ikke vilkår til ejendommen af hensyn til Bilag IV arter og andre fredede planter og dyr.

5.2 Lugt

Bilag 2 angiver placeringen af anlæg, naboer byzone osv.

Fra nærmeste minkhal er der ca. 360 m til nærmeste nabobeboelse i landzone. Til samlet bebyggelse mod nordøst er der ca. 525 m. Der er ca. 1.600 m til byzoneområde i Asserballe og ca. 1.200 m til nærmeste sommerhusområde mod sydøst ved Nørre Ketting Skov.

Ifølge beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk ligger produktionen så langt væk fra naboer, samlet bebyggelse og byzone, at der ikke skulle være væsentlige lugtgener for naboerne.

Med de nye, lukkede haller og automatisk udmugning, forventes det at anlægget kommer til at lugte mindre end det eksisterende. Gødningen fjernes hyppigt og effektivt dagligt, hvilket er regnet med ind i ammoniakberegningen, men dette afspejles ikke i lugtberegningen i www.husdyrgodkendelse.dk. Derudover føres gyllen fra de nye haller i lukket system til gyllebeholdere, hvorved der ikke vil være lugtgener fra rundskyl af gylle.

Den nye gyllebeholder, nr. 1.1.7, vil blive forsynet med fast overdækning i form af teltdug.

Når de nye haller er opført plantes et nyt levende hegn mod øst og vest jf. Bekendtgørelse om pelsdyrfarme m.v. Nye hegn etableres som 3 rækket naturhegn med egnskarakteristiske arter.

Gyllen udbringes med slæbeslanger. Ansøger tilstræber at advisere naboerne telefonisk forud for udkørsel af gylle.

Tabel 16 viser resultatet af lugtberegningen. Lugtberegningen er foretaget i www.husdyrgodkendelse.dk. Der er ikke husdyrbrug større end 75 DE indenfor 300 m af ejendommen.

Tabel 16. Beregnet lugtemission fra anlægget via www.husdyrgodkendelse.dk

Område-type	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand nudrift	Vægtet geneafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	245,64	-	-	-	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	Ny	173,88	-	-	-	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig	Ny	102,55	-	-	-	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand

Lugtgeneafstandene er beregnet som for fuld besætning. Lugtens udbredelse i nærområde, afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen.

Miljømyndighedens vurdering

Lovens krav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra minkhallerne ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger blandt andet af antallet af dyr, typen af husdyr og den geografiske placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtberegningen er foretaget med udgangspunkt i perioder med maksimal belægning i staldene.

Der har ikke tidligere været problemer med lugtgener fra ejendommen, og der forventes ikke lugtmæssige genevirkninger.

Det vurderes, at godkendelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendomme, da nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (ca. 350 m) ligger udenfor den beregnede geneafstand på 102,55 meter. Det vurderes derfor, at husdyrbrugets lokalisering er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

For at sikre omkringboende mod opståede gener, fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal husdyrbruget lade foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugt emissionen, således at lugten udenfor ejendommen bliver formindsket.

Da den eksisterende gyllebeholder overdækkes, forventes der ikke lugtgener herfra.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger tager tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af dette ved at tilstræbe at tage telefonisk kontakt.

På baggrund af IT-ansøgningssystemets beregninger på lugt, vil den planlagte udvidelse, med de nye lukkede haller og automatisk udmugning, ikke medføre overskridelse af de i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, bilag 3*, fastlagte afskæringskriterier.

5.3 Lys

Udendørs lyskilder angives på situationsplanen bilag 3.

Der er kun udendørs belysning ved indkørslen til stuehus samt nord for mandskabsbygningen, da lys ved minkene medfører problemer med at få hunnerne i brunst. Der er bevægelsesfølsom censor på belysningen.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at forholdene omkring lys ikke vil være til gene for naboer eller andre. Det er derfor ikke relevant på nuværende tidspunkt at stille vilkår til lys

5.4 Støj og vibrationer

Af mulige støjklender kan nævnes afhentning/levering af foder samt afhentning og udkørsel af gødning. Der er dagligt brug af fodervogn.

På grund af forholdsvis stor afstand til naboer forventes minkfarmen ikke at give anledning til støjgener for naboer.

Der er ikke foretaget særlige tiltag for at dæmpe støjklender. Dette er ikke skønnet nødvendigt grundet anlæggets placering i forhold til naboer og arten af støjklender.

Tabel 17. Årlige og daglige driftsperioder under normale forhold:

Støjkilde	Placering	Driftstid
Gylleomrøring	Ved gyllebeholder	Marts, april og maj måned
Højtryksrenser	Ved vaskeplads	Dagligt i dagtimerne
Foderindlevering	Ved vaskeplads	Hver anden dag i dagtimerne, fortrinsvis midt på dagen
Øvrige lastbiler mv.*	-	-

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger eller fastsat støjvilkår, idet de nærmeste naboer ligger så langt fra bedriften, at det ikke vurderes at der opstår gener.

5.5 Støv

Minkfoder støver ikke, der er derfor ingen støvgener forbundet med levering af foder og fodring. Der anvendes halm til redemateriale. Halm opbevares i halmladen. I forbindelse med høst kan det støve fra høstarbejdet. Driften medfører ikke væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Miljømyndighedens vurdering

Der er ikke naboer langs med adgangsvejen til ejendommen.

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt. Der stilles ikke vilkår.

5.6 Skadedyr

Der foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Fluebekæmpelsen sker ved ophængning af snore med gift i minkhallerne ved behov. Fluebekæmpelsen ophænges tidligt på foråret før fluerne kommer.

Foderet opbevares i lukkede siloer under tag, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og måger).

Det sikres at der er ryddeligt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr. Døde dyr, opbevares nedfrosset indtil det transporteres til Agerhøjvej for afhentning.

Ejer kontakter kommunal rottefænger efter behov.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at bekæmpelsen af fluer og andre skadedyr foregår på tilfredsstillende vis, hvis de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium overholdes. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres en gang årligt.

Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

5.7 Transport

Til- og frakørsel til ejendommen foregår ad en ca. 400 m lang grusbelagt indkørsel som forbinder ejendommen med offentlig vej. Ingen nabobeboelser passeres. Hovedparten af transporterne, herunder levering af foder, sker i dagtimerne. Det forventes at virksomheden kan overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Udbringningsarealerne ligger tæt på anlægget og de fleste af markerne kan nås uden at køre på offentlig vej. Gyllen udbringes med slæbeslanger med 24 tons gyllevogn. Der vil forekomme en lille stigning i antallet af gylletransporter fra ejendommen.

Antallet af transporter i før-situationen er skønnet, da ejendommen er handlet for nylig. I forbindelse med ændringerne vil der ikke være et væsentligt ændret transportbehov til og fra ejendommen.

Se bilag 6 med angivelse af transportruter for gylleudbringning.

Tabel 18. Oversigt over antal transporter før og efter udvidelse/ændring

Art	Antal transporter før udvidelse	Antal transporter efter udvidelse
Foder	180	180
Brændstof	3	3
Afhentning af skind	8	0
Indkøb af mink	3	3
Transport af døde mink til Agerhøjvej 8	1	10
Diverse sækkevarer mv.	2	2
Gyllekørsel	70	78
Industriaffald	26	26
Dagrenovation	52	52
Maksimalt i alt	345	354

Miljømyndighedens vurdering

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården.

Sønderborg Kommune vurderer, at de anførte transportveje for gylle til markerne medfører forholdsvist få gener for områdets beboere, idet der ikke køres gennem nogen større landsby og da en stor del af gyllen kan bringes ud, uden at der skal køres på offentlig vej.

Vi gør opmærksom på, at transport af gylle er omfattet af EU's biproduktforordning (1774/2002EF, bilag II, kapitel II, pkt. 1). Som følge heraf skal gylle transporteres i hermetisk lukket ny emballage

eller tildækkede lækagesikre containere eller køretøjer. Undtaget fra bestemmelsen er dog transport mellem to steder på samme gård. Bestemmelsen administreres af Fødevarestyrelsen.

For at undgå, at der u hensigtsmæssigt spredes gylle på privat eller offentlig vej eller anden mands jord, tolker Fødevarestyrelsen dette således, at landmanden må transportere gyllen uden at leve op til kravet om hermetisk lukket ny emballage eller tildækkede lækagesikre containere eller køretøjer, hvis han kun transporterer gyllen på sin egen jord. Hvis han under samme CVR-nr. har flere ejendomme, der ligger langt fra hinanden, og det betyder, at transporten skal ske over en længere strækning ad privat eller offentlig vej eller anden mands jord, så skal gylle transporteres som anført i bilag II, kapitel II, pkt. 1. Transport af gylle til aftalearealer på 3. mands ejendom er også omfattet af bilag II, kapitel II, pkt. 1. Kun, hvis der er tale om transport af gylle mellem to naboer, og gyllen kan transportere direkte fra den ene ejendom til den anden, kan der undtages fra reglen.

Sønderborg Kommune vurderer, at når ovenstående regel efterleves, er det ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår til transportformen.

Sønderborg Kommune vurderer, at kørsel som ovenfor beskrevet, og med de vilkår der er stillet, ikke vil medføre gener for omboende.

6 Beskrivelse og vurdering af arealerne

I forbindelse med vurderingen af projektets mulige indvirkning på miljøet er der vurderet på, om virksomheden overholder harmonikravet og om der er problemstillinger vedrørende planforhold, som gør sig gældende. Der vurderes også på arealanvendelsens påvirkning af grundvandsressourcerne, vandmiljøet og beskyttet natur i forhold til fosfor, nitrat og ammoniak. Beskyttet natur indeholder naturarealer beskyttet af § 7 i Husdyrloven, § 3 i Naturbeskyttelsesloven, Natura 2000 områder og arter, som er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV (bilag IV arter) samt andre relevante artsfredninger. Der vurderes også på arealanvendelsens påvirkning af kulturelementer i landskabet, som f.eks. beskyttede jord- og stendiger og fortidsminder og andre aktuelle fredninger.

Ændringer i husdyrbrugets ejede og forpagtede udbringningsarealer skal anmeldes til kommunen og have kommunens accept, før ændringen kan finde sted jf. §§ 15-16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Anmeldelsen skal ske før planårets begyndelse den 1. august. Kommunen vurderer om de aktuelle ændringer af udbringningsarealerne kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse/revurdering.

6.1 Udbringningsarealerne

I forbindelse med vurderingen af projektets mulige indvirkning på miljøet er der vurderet på, om virksomheden overholder harmonikravet og om der er problemstillinger vedrørende planforhold, som gør sig gældende. Der vurderes også på arealanvendelsens påvirkning af grundvandsressourcerne, vandmiljøet og beskyttet natur i forhold til fosfor, nitrat og ammoniak. Beskyttet natur indeholder naturarealer beskyttet af § 7 i Husdyrloven, § 3 i Naturbeskyttelsesloven, Natura 2000 områder og arter, som er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV (bilag IV arter) samt andre relevante artsfredninger. Der vurderes også på arealanvendelsens påvirkning af kulturelementer i landskabet, som f.eks. beskyttede jord- og stendiger og fortidsminder og andre aktuelle fredninger.

Ændringer i husdyrbrugets ejede og forpagtede udbringningsarealer skal anmeldes til kommunen og have kommunens accept, før ændringen kan finde sted jf. §§ 15-16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Anmeldelsen skal ske før planårets begyndelse den 1. august. Kommunen vur-

derer om sådanne ændringer af udbringningsarealerne kan ske inden for rammerne af denne godkendelse.

Der rådes over et samlet udspretningsareal på 86,67 ha er gylleaftaler. Bilag 6 viser udspretningsarealernes geografiske beliggenhed samt fordelingen mellem ejede/forpagtede arealer og gylleaftaler.

Tabel 19: Fordeling af udbringningsarealer

Areal	ha
Gylleaftale Henrik Jessen, Hellesøvej 20, 6430 Nordborg	39,52 ha
Gylleaftale Jacob Kock, Pomosevej 6, 6440 Augustenborg	47,15 ha
Udbringningsareal total	86,67 ha

Miljømyndighedens vurdering

Der stilles vilkår om, at der ikke må udbringes anden organisk gødning på arealerne som f.eks. slam, da dette er en forudsætning for beregningerne i godkendelsen

6.2 Lokalisering og planmæssige forhold

De planmæssige forhold fremgår af bilag 7.

Ejendommen og de tilhørende arealer ligger ved Asserballe Skov. Alle arealerne ligger indenfor 1400 meter fra ejendommen.

Zonestatus: Alle udspretningsarealerne er beliggende i landzone og udenfor lokalplanlagte områder.

Ingen af arealerne ligger indenfor 200 meter til byzone.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune stiller ingen vilkår til arealerne som vedrører planmæssige forhold. Det vurderes, at de generelle regler er tilstrækkelige.

6.3 Harmoniareal

Ifølge den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse må der højst udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 1,4 DE pr. ha pr. planperiode for mink. Hvis der på et tidspunkt ikke er tilstrækkeligt udbringningsareal til rådighed, skal dyreholdet derfor mindskes, så de gældende harmonikrav kan overholdes.

Der ansøges om et dyrehold på 97,1 DE mink. Der skal derfor være mindst 69,4 ha til rådighed til udbringning. I ansøgningen indgår 86,67 ha.

Miljømyndighedens vurdering

Det ansøgte areal er større end det nødvendige harmoniareal. Sønderborg Kommune vurderer derfor, at der er tilstrækkeligt udspretningsareal på ejendommen

Der er således også tilstrækkeligt areal til, at der kan etableres et forsinkelsesbassin på en del af arealet, uden at der af denne grund ikke er tilstrækkeligt udspretningsareal.

6.4 Påvirkninger af søer og vandløb

Søer og vandløb samt terrænhældninger kan ses på bilag 9.

I henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 26 må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skråninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant. Der er i forbindelse med godkendelsen af ejendommen meddelt en udledningstilladelse til overfladevand.

Opland til søer

Ingen af arealerne ligger i oplandet til søer målsat i regionplanen eller søer, som er udpeget i henhold til § 11 stk. 3 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Vandløb

Der er rørlagte vandløb under areal 4-0, jk 6-0, jk 5-0, jk 4-0 og jk 1-0.

Mark jk 2-0 grænser op til en åben del af Kornbæk, der er beskyttet i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3. Mark 4-0 grænser op til en åben og beskyttet del af et tilløb til Kornbæk. Kornbæk er ikke målsat og er senest bedømt til faunaklasse 4 (station 415-4050). Ingen af arealerne hælder mere end 6 grader ned mod vandløb.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at vandløbet Kornbæk og dets tilløb er tilstrækkeligt beskyttet af gældende lovgivning, da der er 2 meter lovpligtige bræmmer langs med vandløbet. Desuden hælder ingen af arealerne mere end 6 grader ned mod vandløb.

Ingen af arealerne ligger i oplandet til målsatte søer, som er udpeget i henhold til § 11 stk. 3 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår.

6.5 Påvirkning af fjord & hav

Ingen af ejendommens udspretningsarealer ligger i nitratklasse eller fosforklasse. Se bilag.

Alle udspretningsarealerne ligger i oplandet til habitatområdet Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als.

Vurderingen af udbringningsarealernes påvirkning af fjord og hav foretages derfor i afsnittet om Natura 2000.

Flydende husdyrgødning må ikke udbringes på stejle skråninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

6.6 Nitrat til grundvand

Grundvandsdata kan ses på bilag 10.

Alle arealer er beliggende indenfor område med særlige drikkevandsinteresser (OSD)
Følgende arealer ligger helt eller delvist indenfor indvindingsoplandet til Asserballeskov vandværk: 1-1, 1-2, 1-0, 2-0, 3-1, 3-0, 4-0; 5-0, 5-1; 5-2 og 5-3.

Ingen af de ansøgte arealer ligger indenfor Asserballeskovs Vandværks boringsnære beskyttelsesområder. Afstanden til nærmeste indvindingsboring er ca. 530 m.

Lertykkelsen over det primære grundvandsmagasin i området omkring Asserballeskov er gennemsnitlig 25 – 30 m og består af moræneler. Dette giver en rimelig god naturlig beskyttelse. De ansøgte arealer der ligger indenfor Asserballeskov Vandværks indvindingsopland ligger samtidig i et område med høj grundvandsdannelse og kraftig nedadrettet grundvandsgradient, hvilket øger grundvandets sårbarhed i området.

Der foreligger arealudkast til indsatsplan for vandværkerne Fynshav, Hundslev, Frederiksgård, Notmark, Asserballe og Asserballeskov vandværker. Indsatsplanen forventes godkendt ultimo 2012. Vi forventer, at der i planen vil blive iværksat grundvandsbeskyttende foranstaltninger i de grundvandsdannede områder indenfor indvindingsoplandene til de nævnte vandværker.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune, Afdeling Vand og Jord er blevet hørt og har følgende kommentarer: For de arealer, der ligger udenfor Asserballeskovs indvindingsopland er der ingen bemærkninger til ansøgningen. For de arealer der ligger indenfor indvindingsoplandet til Asserballeskov vandværk, kan en øget nitratbelastning medføre en påvirkning af det primære grundvandsmagasin i nærområdet. Afstanden til vandværkets kildeplads betyder imidlertid, at vandværkets indvinding ikke vil være truet af nitratpåvirkning fra de ansøgte arealer indenfor en 8 årig periode.

Det vurderes, at indvindingsoplandet til Asserballeskov Vandværks boringer er tilstrækkeligt beskyttede, da der er et tykt lerlag under udspretningsarealerne til beskyttelse af grundvandet og mængden af udbragt husdyrgødning er næsten den samme i før- og eftersituationen.

Husdyrloven fastlægger, at hvis der foreligger en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, der omfatter et projekts udbringningsarealer, skal retningslinjer heri være styrende for miljøgodkendelse af projektet. Da der ikke er udspretningsarealer, som er beliggende i områder med indsatsplaner, vurderer Sønderborg Kommune, at der ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår i denne miljøgodkendelse til beskyttelse af grundvandet.

Udbringningsarealerne er ikke beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder. På baggrund heraf vurderes at projektet ikke medfører væsentlige problemer i forbindelse med nitratbelastning af grundvandsressourcer.

6.7 Beskyttet natur

Beskyttet natur kan ses på bilag 11. Terrænhældninger kan ses på bilag 9.

Naturtyper omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 er beskyttede mod tilstandsændringer. En merbelastning af beskyttede naturtyper med næringsstoffer kan have en negativ effekt på naturtypen, som kan medføre tilstandsændringer.

Beskyttede naturarealer fremgår af kommunens vejledende registrering, men undersøgelser viser, at registreringen er mangelfuld. Den omfatter omtrent kun 2/3 af de arealer, som opfylder kriterierne for beskyttelse. På baggrund af ovenstående er arealerne gennemgået i felten for potentiel § 3 natur inden for en 1.000 meter zone omkring det ansøgte projekt. Alle naturlokaliteter i forbindelse med naturarealerne er også gennemgået.

Tabel 20: Oversigt over beskyttet natur og vandhuller på eller i umiddelbar nærhed af udsprædningsarealerne. Lokalitetsnummeret fremgår af bilag 11.

Areal	Beskrivelse af naturtypen	Lokalitetsnummer	Bilag IV arter	Bræmme-krav
1-0 1-2 1-3	Moseareal/skovsump med høj vandstand og flere steder åbent vandspejl eller søer, der var frosne ved besigtigelsen. Primært rødæl, ask og pil, desuden brombær. Der er tidligere registreret forekomst af løvfrø i moseområdet og det vurderes, at området kan spille en vigtig rolle som levested for løvfrøen. Udbringningsarealerne hælder under 6 grader mod lokalitet 1832 og afstanden fra udbringningsarealet til lokaliteten er mere end 50 meter. På grund af udbringningsarealernes placering i forhold til søer m.v. stilles ikke vilkår om bræmmer.	1832	Måske levested for løvfrø	nej
4-0	Vandhul, tilgroet i pil. Frossen på besigtigelsestidspunktet. Da vandhullet er mørkt og tilgroet, vurderes det, at det ikke har betydning som ynglelokalitet for løvfrøen og der skal ikke stilles vilkår om bræmmer. Udbringningsarealet hælder mindre end 6 grader ned mod vandhullet.	1834	-	nej
12-0	Eng og overdrev i sammenhæng med mose. Mosen er en skovsump, primært med rødæl, med højt vandspejl. Engen er flere steder ret fugtig. Området kan være ret artsrigt, men det kunne ikke afgøres på besigtigelsestidspunktet (vinter). Området kan være et vigtigt levested for bilag IV arter, især løvfrø, der tidligere er observeret i mosen. Afstanden fra udbringningsarealet til mosen er mere end 43 meter. Engarealet hælder stejlt nogle steder de første 20 meter, men flader herefter ud med en hældning på under 6 grader. På grund af afstanden til mosen fra udbringningsarealet stilles der ikke vilkår om bræmmer	1842 1843 1892	Måske levested for løvfrø	nej
2-0 1-0	Engområde i sammenhæng med mosen (1832). Kultureng, der har været afgræsset af heste. Delvist snedækket på besigtigelsestidspunktet. Udsprædningsarealet hælder mindre end 6 grader ned mod engen.	1869	-	Nej
jk 1-0 jk 2-0	Udbringningsarealet ligger op til et naturområde bestående af enge, mose, overdrev og vandhuller. Lokaliteten 1897 er et ældre græsnings – høslætareal med eng og vandhul i bunden. Vinterbesigtigelsen viser at der kan være tale om et artsfattigt overdrev. Lokalitet 1901 er en råstofgrav som udgør et potentielt levested for bilag IV arten markfirben. Afstanden fra udsprædningsarealet til råstofgraven er omkring 50 meter. En lille del af udsprædningsarealet hælder mere end 6 grader mod et område vest for råstofgraven. På grund af afstanden til råstofgraven fra udbringningsarealet stilles der ikke vilkår om bræmmer. Lokaliteterne 1900 og 1847 Mellem de to overdrevsbakker er der et fugtigt areal med engvegetation og et vandhul. Vandhullet er lysåbent og kan være en vigtig lokalitet for speciel løvfrø. Pga. årstiden er artslisterne meget mangelfulde. Afstanden fra udsprædningsarealet til vandhullet er omkring 37 meter og hældningen ned mod vandhullet fra udsprædningsarealet er under 6 grader. Lokalitet 1896 er et stejlt areal som delvist har været forsøgt anvendt til vildtuger. Stedvis er der vegetation som kan være overdrev. Arealet ligner mest af alt et gammelt brakareal.	1900 1897 1847 1901 1896 1895 1894 1893 1899	Måske levested for løvfrø og markfirben	Nej

	1899 er et stærkt skrånende vedvarende græsareal hvor der i luftfotos ikke er tegn på omlægning. Arealet kan være gødsket trods den store andel af naturgræsser. Arealet græsses og det er efter alt at dømme et overdrev. Pga. årstiden er artslisten meget mangelfuld. 1896 og 1895. Arealerne er kun besøgt på afstand. Engarealet er meget vandlidende og ser forholdsvis artsrigt ud. Overdrevet ligner muligvis 1899. Det kræver en sommerbesigtigelse for at få et billede af den reelle naturværdi. I 1894 mosen er der enkelte meget fine tuer af Top star der ikke ses så ofte i kommunen. Tuerne af star ligger i midten af moseområdet. Tuerne kan vidne om at arealet tidligere har haft karakter af rigkær. I dag er arealet meget næringsrigt og tilgroet i høje stauder. Moseområdet er et potentielt levested for Løvfrøen. På grund af afstanden fra udbringningsarealerne til lokaliteterne med bilag IV arter og området med Top Star stilles der ikke vilkår om bræmmer.			
--	---	--	--	--

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune har i tabel 24 beskrevet den beskyttede natur, som ligger på eller i umiddelbar tilknytning til udspretningsarealerne. Naturarealerne er også blevet vurderet i forhold til bilag IV arter. Se næste afsnit.

Det vurderes, at naturarealerne er tilstrækkeligt beskyttet mod tilstandsændring, da de værdifulde arealer ligger med stor afstand til udspretningsarealerne og der ikke er udspretningsarealer, som hælder stærkt ned mod de værdifulde beskyttede områder.

Naturarealerne ved alle udbringningsarealerne vurderes, at være tilstrækkeligt beskyttet af den eksisterende lovgivning, og den ansøgte drift, hvor vedvarende græsningsarealer ikke anvendes som udbringningsarealer, og der stilles derfor ikke vilkår til beskyttelse af disse.

6.8 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Kommunens padderegistreringer kan ses på bilag 11.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635 (håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV) fremgår en oversigt over bilag IV arters udbredelse i grid på 10 X 10 km fordelt over hele landet.

Af listen og ud fra kommunens egne registreringer fremgår at følgende arter er registreret i nærområdet til Gramsmosevej 8 samt arealerne:

- Dværgflagermus (Pipistrellus Pygmaeus)
- Sydflagermus (Eptesicus serotinus)
- Langøret flagermus (Plecotus auritus)
- Stor vandsalamander (Triturus cristatus)
- Løvfrø (Hyla arborea)
- Markfirben (Lacerta agilis)

Ved naturgruppens besigtigelse blev der ikke registreret bilag IV arter. Naturgruppens registrering er ikke udtømmende for arealernes reelle indhold af bilag IV arter i det besigtigelsen har været fo-

kuseret på biotoper og ikke arter. Naturgruppens registrering viser, at der er naturarealer og biotoper, som potentielt kan være levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted for bilag IV arter.

Flagermus trues generelt af mangel på hule træer, hvor de lever, samt dårligere fødegrundlag som følge af tilgroede vandhuller.

Stor vandsalamander trues af, at blive spist af rovdyr eller forurening af vandhuller med næringsstoffer. Løvfører trues af overgødskning af vandhuller og løvdække, som gør vandhullerne uegnede som ynglebiotop.

Markfirben foretrækker sydvendte skrånninger med bart jord og sand. Markfirben er meget følsom overfor tilgroning af deres levesteder, idet de nedgravede æg dels skal have en hvis fugtighed, men også den rette mængde varme fra solen. Bar jord i forbindelse med træer er derfor et godt sted.

I vurderingen af, om padden kan have levested og fødesøgningssted på arealerne, er der vurderet på tilstedeværelsen af vandhuller på og ved markerne. Ved vandhuller, er der vurderet på vandhullets egnethed som levested og fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted. Der er ydermere vurderet på vandhullets placering i forhold til kendte populationer.

Sønderborg Kommune har konkret kendskab til fund af Løvfører i umiddelbar nærhed af arealerne. Kommunen har derfor besigtiget søerne på og lige ved udspretningsarealerne se tabel *.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune har besigtiget alle naturlokaliteterne på eller i umiddelbar tilknytning til udbringningsarealerne. Det vurderes, at bilag IV lokaliteterne ved udbringningsarealerne 1-0, 1-2, 1-3, 12-0, jk 1-0 og jk 2-0 ligger med en sådan afstand til arealerne, at de ikke vil blive påvirket af den fortsatte udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til beskyttelse af lokaliteterne.

Samlet vurderes, at projektets aktiviteter på arealerne ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af levesteder og bestande af bilag IV arter.

6.9 Natura 2000

Der er ingen udbringningsarealer i Natura 2000 områder. De nærmeste Natura 2000 områder fremgår af bilag 12.

Det nærmeste Natura 2000 område på land er Lilleskov og Troldmose (Habitatområde 189), som ligger ca. 4,9 km nord for det nærmeste udbringningsareal. Det næstnærmeste Natura 2000 på land er Augustenborg Skov (Habitatområde 200), der ligger ca. 7,7 km øst for det nærmeste udspretningsareal.

Udpegningsgrundlaget for Augustenborg Skov (H 200) er:

- Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks,
- Bøgeskove på muldbund,
- Ege- og blandingsskove på mere eller mindre rig jordbund og
- Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Habitatområdet er følsomt over for påvirkning med næringsstoffer og fosfor. Ansøgers marker afvander ikke til Augustenborg Skov.

Udpegningsgrundlaget for Lilleskov og Troldmose (H 189) er:

- Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*),
- Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*),
- Flerårig vegetation på stenede strandenge,
- Strandenge,
- Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks,
- Bøgeskove på morbund uden kristtorn,
- Bøgeskove på muldbund,
- Ege- og blandingsskove på mere eller mindre rig jordbund
- Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Alle udspretningsarealerne afvander til habitatområdet Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als.

Udpegningsgrundlaget for Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als (H173) er:

- Marsvin (*Phocoena phocoena*)
- Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- Rev

Den primære trussel mod marsvin og andre små hvaler er fiskeri, sætning af garn og støj fra bådmotorer. Målsætningen mht. næringssalte, vurderes ikke at være opfyldt i habitatområdet.

Den oprindelige habitatudpegning af Bredgrund blev lavet for at beskytte naturtyperne sandbanker og rev. Revene er værdifulde som levested for mange forskellige havorganismer (alger, muslinger, snegle, børste-orme og fiskeyngel). Muslinger er føde for dykænder og Bredgrund er derfor et vigtigt overvintringsområde for bl.a. edderfugl og havlit. I habitatområdet syd for udmundingen ved Høruphav er der registeret to rev: Middelgrund og Heltsbanke. Der foreligger ingen beskrivelse af revene og truslerne for disse.

Den primære trussel mod sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand og rev, er kvælstofpåvirkning fra diffuse kilder samt udledning af miljøfremmede stoffer.

En del af H 173 er desuden udpeget som fuglebekyttelsesområde Flensborgs Fjord og Nybøl Nor (Fuglebekyttelsesområde 64) blev lavet for at beskytte en række fuglearter. Fuglearterne på udpegningsgrundlaget er troldand, bjergand, hvinand og toppet skallesluger.

Kortlægningen af naturtyperne indenfor habitatområdet H173 varetages af Miljøcenter Ribe. Kortlægningen er ikke tilendebragt på nuværende tidspunkt. I udpegningsgrundlaget for det tidligere habitatområde Bredgrund indgik naturtypen rev så naturtypen findes indenfor dette område. Kortlægningen er ikke færdig for det nye habitatområde og der er derfor ikke sikker viden om, hvor naturtypen findes. I Regionplan 2005-2016 er dog angivet en række marine områder der har naturvidenskabelig målsætning på baggrund af forekomst af stenrev. Miljøcenter Ribe oplyser, at de endnu ikke har begyndt kortlægningen af naturtyperne og, at de derfor ikke mener, at der skal tages hensyn til stenrevene, da det ikke er sikkert, at de er omfattet af udpegningsgrundlaget. Miljøcentret begynder kortlægningen af områderne i foråret 2011.

Der er ikke kendskab til beliggenheden af naturtypen sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand og rev indenfor habitatområdet.

Miljøstyrelsen har fastlagt følgende afskæringskriterium for skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevande:

Et projekt for husdyrbrug kan ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter alle er opfyldt:

(afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter) Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

(afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv)

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Den samlede udvaskning fra Gramsmosevej 8 til habitatområde 173 kan på baggrund af notatet beregnes til følgende:

Samlet udvaskning fra Gramsmosevej 8:	
Gennemsnitligt kvælstofreduktionspotentiale i området	25%
Samlet udsprængningsareal	86,68 ha
Udvaskning fra rodzonen, som skyldes husdyrgødning	8,9 kg N/ha/år
Samlede påvirkning til H173	579 kg N/år

Den totale udvaskning til H173 kan ligeledes beregnes med baggrund i det nævnte notat. Notatet indeholder en række eksempler med flere forudsætninger. I den nedenstående beregning er disse forudsætninger medtaget. Oplande til Natura 2000 områder er delt i dyrkede og udyrkede arealer. Fordelingen er ca. 60-40. Der er også indsat standardudvaskninger for dyrkede og udyrkede arealer.

Samlet udvaskning fra østlige Als til H173, ha	
Samlet opland til H173	5438 ha
Dyrket areal i oplandet til H173	3263 ha
Gennemsnitligt kvælstofreduktionspotentiale i området	0-50 (middel 25)
Standardudvaskning fra rodzonen	60 kg N/h/år
Udvaskning fra dyrket areal i oplandet til H173, (60*0,75*3263)	146.835 kg N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard) (10*0,75*3175)	23.813 kg N/år

I alt for H173, kg N/år	170.648
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til H173.	0,33 %

I henhold til tal fra CHR-registeret, som er tilgængelige på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm> er udviklingen i husdyrtrykket i oplandet til sydlige Lillebælt Als-Ærø som vist i tabel *.

Tabel 21: Udviklingen af husdyrtrykket baseret på data fra CHR-registret i oplandet til Lillebælt Als-Ærø

Årstal	Antal dyreenheder i oplandet
2007	4766
2008	4680
2009	4310
2010	4197

Sønderborg Kommune har siden 2007 meddelt godkendelse til 429 DE i på den østlige del af Als, som afvander til habitatområde 173.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning anbefales det, at kommunen supplerer med lokal viden om udviklingen i oplande hvor antallet af dyreenheder er mindre end 10.000. Sønderborg Kommune har derfor bedt Conterra lave udtræk af husdyrtrykkets udvikling ifølge gødningsregnskaberne – se tabel 22.

Tabel 22: Udviklingen i husdyrtrykket baseret på data fra gødningsregnskabet i oplandet til Lillebælt Als-Ærø

Årstal	Antal dyreenheder i oplandet
2007	4399,2
2008	4192,9
2009	3991,59
2010	-

Sønderborg Kommune har ikke kendskab til øget påvirkning fra andre kilder i oplandet.

Antallet af dyreenheder på ophørte brug har kommunen ingen umiddelbare oplysninger om, da disse ofte ikke indberettes til kommunen. Det er kommunens erfaring, at landmændene registrerer ophør med produktionen i CHR, og at tallene fra CHR derfor viser et realistisk billede af udviklingen. Ophørte brug kan frit indenfor 3 år genoptage deres produktion.

Det antages derfor at ophørte DE automatisk forsvinder ud af CHR løbende og at der nogenlunde er det samme antal ophørte DE i registeret årene imellem.

Der er ikke udbragt slam eller aske i oplandet Østlige Als siden 2007.

Miljømyndighedens vurdering

Terrestiske Natura 2000 områder

Da ingen af udbringningsarealerne afvander til Augustenborg Skov eller øvrige terrestriske Natura 2000 områder, vurderes det, at arealanvendelsen ikke har negativ indflydelse på disse Natura 2000 områder. Det vurderes også, at afstanden fra markerne til de terrestriske Natura 2000 områder er så stor, at der ikke vil være nogen påviselig ammoniakpåvirkning fra udbringningsarealerne.

Marine Natura 2000 områder

Antallet af DE fra den ansøgte produktion udgør 0,33 % af det samlede antal dyreenheder i oplandet til H 173 i 2010. Det vurderes på baggrund heraf at nitratudvaskningen fra den eksisterende og ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning til H 173. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning om nitrat til overfladevande vurderes det således, at projektet i sig selv ikke medfører en skadevirkning på habitatområdet.

Antallet af dyreenheder i oplandet til H 173 baseret på tal fra CHR har været faldende i perioden 2007 til 2010. Dette understøttes af, at antallet af udbragte dyreenheder i oplandet ifølge gødningsregnskabet har været faldende i perioden 2007-2009. Siden 2007 har Sønderborg Kommune givet tilladelse eller godkendelse til 429 dyreenheder i oplandet Lillebælt Als-Ærø. Faldet i dyreenheder har i samme periode ifølge tabel * været 569 dyreenheder.

Der er ikke kendskab til andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra oplandet siden 1. jan. 2007.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning om nitrat til overfladevande vurderes det således, at projektet i kumulation med andre planer og projekter ikke medfører en skadevirkning på overfladevande.

Sønderborg Kommune vurderer derfor, at udspreddingen af husdyrgødning fra Gramsmosevej 8 ikke i sig selv eller i forbindelse med andre projekter vil påvirke habitatområde 173.

6.10 Beskyttede sten- og jorddiger

De beskyttede sten- og jorddiger fremgår af bilag 11.

Der er beskyttede sten- og jorddiger langs markerne jk 3-0 og 5-0. De beskyttede sten- og jorddiger er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven § 29 a. Det betyder at de ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Sønderborg Kommune.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at de beskyttede sten- og jorddiger, der findes på ejendommen, er tilstrækkeligt beskyttede af gældende lovgivning.

6.11 Kultur- og fortidsminder

De registrerede fortidsminder kan ses på bilag 11.

Der er ikke registreret fredede fortidsminder på eller i umiddelbar nærhed af arealerne.

Fredede fortidsminder må i henhold til Museumslovens § 29 e ikke ændres. Dette vil sige, at alle foranstaltninger der indebærer en påvirkning af fortidsmindernes indhold og overflade ikke er tilladt. Endvidere må der, inden for en afstand af 2 meter fra fortidsmindets bund, ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes jf. § 29 f i museumsloven. Ved fortidsminder, som har en beskyttelseslinje på 100 meter, må der ikke ændres i tilstanden af arealet inden for 100 meter fra fortidsmindet. Det betyder bl.a. at der ikke må hegnes, beplantes, nedgraves ledninger m.v. . Beplantning og hegning som en del af landbrugsdriften er dog undtaget fra bestemmelsen indtil 2 meter fra fortidsmindet.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at da der ikke er fortidsminder på og i nærheden af arealerne, er det ikke relevant at stille vilkår.

7 Bedste tilgængelige teknik (BAT) § 11

Et af hovedformålene med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik i husdyrbrug. Princippet om brugen af bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

Der er BAT for følgende områder:

- Foder - se afsnit 3.4
- Staldindretning – se afsnit 3.2
- Forbrug af vand og energi - se afsnit 3.5
- Opbevaring/behandling af husdyrgødning – se afsnit 4.1
- Udbringning af husdyrgødning – se afsnit 4.3
- Management (ledelses- og kontrolfunktioner) behandles herunder.

Det fremgår dog af Miljøstyrelsens FAQ nr. 56 at ansøgninger efter § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug skal koncentrere sig om de staldsystemer og miljøteknologier, hvor der er udarbejdet BAT-blade. Det betyder, at ansøger i denne godkendelse ikke skal redegøre detaljeret om Management.

Ansøger oplyser dog følgende om Management:

Management for minkfarme er for mange punkter beskrevet i Bekendtgørelse nr. 1757 om Pelsdyrfarme og Bekendtgørelse nr. 1734 om Beskyttelse af pelsdyr. De to bekendtgørelser giver retningslinjerne for driften af minkfarme med hensyn til miljøforhold og opstaldning af dyrene.

Der lægges stor vægt på godt management og god hygiejne i minkhallerne. Halm tilføres burene manuelt. I hvert bur er der en hængehylde eller et legerør til beskæftigelse af minken og til opretholdelse af et højt dyrevelfærdsniveau. Halm under burene fjernes hver eller hver anden måned efter behov.

Der er 2 ansatte på minkfarmen i den daglige drift – begge faglærte landmænd/elever. Begge ansatte har gennemgået en grundig oplæring. Der er en fast arbejdsdeling, så ejer og ansatte har deres faste arbejdsopgaver.

Der holdes rent og ryddeligt i og omkring ejendommen. Affald opbevares og bortskaffes i henhold til kommunens regulativer.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger har redegjort for implementeringen af BAT i forhold til Management. Der er stillet en

række vilkår i de øvrige BAT-afsnit: der skal bl.a. registreres vand-, el- og foderforbrug. Der stilles vilkår om, at eventuelt spild skal registreres.

Staldindretning

Der etableres fast gulv, automatisk skrab og 35 cm brede gødningsrender i de nye haller. Der er desuden automatisk skrab og 35 cm brede gødningsrender i den eksisterende hal. Endvidere vil der på den eksisterende gyllebeholder blive monteret fast overdækning.

Foder

Foder leveres af Sole minkfoder. Ansøger har ikke direkte indflydelse på indholdet af protein i foderet, men Sole minkfoder oplyser, at kravet om max. 32 % protein af OE i ugerne 30-47 vil være opfyldt, hvilket reducerer ammoniakfordampningen.

Udbringning af husdyrgødning

Ansøger har redegjort for hvordan udbringning af husdyrgødning vil foregå. Idet flydende gødning afhentes i og udbringes med lukket tankvogn med slæbeslanger samtidigt med at det tilstræbes at advisere naboer telefonisk forud for udkørsel af gylle, vurderer Sønderborg kommune at der ikke er grund til at stille yderligere vilkår hertil.

Ansøger beskriver flere teknikker til reduktion af ammoniakemission og udvaskning af nitrat, og giver oplysninger om hvordan fosforoverskuddet og udledningen af fosfor nedbringes. Der redegøres for anvendelse af reduceret protein i minkfoder, for derved at reducere indholdet af kvælstof både i husdyrgødning og som ammoniakfordampning. Reduktion af protein i foder, vil sammen med hyppig udmugning, sikre at ammoniakreduktionskravet er overholdt.

Sønderborg Kommune vurderer samlet set med baggrund i de enkelte redegørelser for BAT, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT, for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse, med de vilkår som i øvrigt er stillet i miljøgodkendelsen i relation til BAT

8 Egenkontrol

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn og det sikres at anlægget kører optimalt.

Gyllen pumpes fra fortank til gylletank. Der er monteret niveauføler i fortanken, som starter automatisk overpumpning ved behov. Systemet tilses dog manuelt flere gange dagligt.

Kontrol af tømningshyppighed følger af, at der bliver monteret automatik på skraberne i gødningsrenderne i de to nye lukkede haller samt i de nye åbne haller, samt i eksisterende haller. Skraberne er indstillet til minimum én daglig tømning, hvilket også er nødvendigt af hensyn til funktionen.

10 års-beholderkontrol overholdes for gyllebeholderen.

Ansøger har ingen umiddelbare forslag til egenkontrol. Så vidt muligt tilstræbes det at minimere vand- og energiforbrug på anlægget.

Forbrug af foder registreres fra foderfirmaet, så forbruget altid kan sammenlignes med foregående perioder.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger har redegjort for mulig egenkontrol. Det vurderes, at de vilkår, der er stillet i de foregående afsnit er tilstrækkeligt til at sikre, at der ikke opstår væsentlig påvirkning fra husdyrbruget.

9 0-alternativet

Ansøgningen beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion, der kan opretholdes, hvis der ikke meddeles tilladelse til produktionsændringen.

Ønsket om bygningsmæssige ændringer skyldes at anlægget i sin nuværende form er nedslidt og ikke har været vedligeholdt så godt de senere år. I forbindelse med ombygningen vil der således ske en betydelig renovering af anlægget og oprydning omkring anlægget.

Såfremt der ikke opnås miljøgodkendelse af den ønskede produktionsændring vil ansøger stå med en ejendom, der er nedslidt. Hvis den gamle del af det eksisterende anlæg fortsat skulle anvendes til opdræt af mink, ville det være med en væsentlig større miljøbelastning. Derudover overholder det gamle anlæg ikke de nye krav til dyrevelfærd for mink, hvilket vil sige, at den tilladte produktion ikke ville kunne fortsætte. Det vil betyde tab af arbejdspladser på ejendommen og i følgeindustrierne samt bidrage til en yderligere affolkning af landdistrikterne.

Med miljøgodkendelsen vil det for ansøger være muligt at etablere et nyt, funktionelt og tidssvarende anlæg til mink, reducere miljøbelastningen fra anlægget og sikre, at det daglige arbejde udføres på den mest optimale måde. Dette vil endvidere sikre, at ansøger får mulighed for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, der kan være med til at aflaste ansøger i det daglige og sikre, at ansøger opnår mere tid til driftsledelse, når der sker en aflastning i det mere manuelle arbejde.

Den valgte placering er valgt ud fra placeringen af det eksisterende anlæg, så det ikke kommer væsentligt tættere på hverken naboer eller natur. Derudover betyder terrænforholdene at den valgte placering er den eneste, der rigtig kan lade sig gøre.

Miljømyndighedens vurdering

Det er Sønderborg Kommunes vurdering, at den reducerede miljøpåvirkning med ammoniak, der kommer som følge af omlægningen og den mindre udvidelse på Gramsmosevej 8 påvirker miljøet i positiv retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra udvidelsen på ejendommen, er det Sønderborg Kommunes vurdering, at udvidelsen på Gramsmosevej 8 ikke vil betyde større gener for naboerne omkring ejendommen end ved den nuværende produktion – jf. afsnit 5 om gener fra husdyrbruget.

Det er Sønderborg Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på ejendommen, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser, og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

10 Husdyrbrugets ophør

I forbindelse med ophør af husdyrproduktion, vil der enten ske det, at ejendommen overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent – ellers vil anlægget blive tømt for dyr og gødning, og rester af kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet i henhold til Kommunens affaldsregulativ. Unødvendige olietanke vil blive sløjfet.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes

det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

11 Offentliggørelse og klagevejledning

Partshøring

Teknisk resume af udkast til miljøgodkendelse blev den 1. april 2011 udsendt til høring hos skønnede parter i sagen og ansøger selv. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 2 uger frem til og med den 15. april 2011. Da der ikke er naboer indenfor 300 m af anlægget, og da ændringen og udvikelsen vurderes til at være af underordnet betydning for omkringboende, har udkastet ikke været sendt i nabohøring.

Annoncering af afgørelse

Afgørelsen om godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk og i Sønderborg Ugeavis onsdag den 4. maj 2011.

Klagevejledning

Denne godkendelse er meddelt i overensstemmelse med kapitel 3 § 11 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, (Miljøministeriets lov nr. 1572 af 20. december 2006 med efterfølgende ændringer).

Godkendelsen kan indenfor en frist på 4 uger – fra den er offentliggjort i Sønderborg Ugeavis og på www.sonderborgkommune.dk - påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af:

- Gårdejer Kim Grønne Madsen, Agerhøjvej 8, 6430 Nordborg
- Enhver, der har en individuel og væsentlig interesse i sagens udfald
- Miljøministeren
- Sundhedsstyrelsen
- Klageberettigede interesseorganisationer

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i kapitel 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

En kopi af denne godkendelse er sendt til:

- Gårdejer Kim Grønne Madsen
- Rådgiver Britt Bjerre Paulsen, LandboSyd
- Miljøministeriet v. Miljøcenter Ribe
- Sundhedsstyrelsen v. Embedslægeinstitutionen Syddanmark
- Arbejdstilsynet
- Danmarks Naturfredningsforening
- Det økologiske Råd
- Danmarks Sportsfiskerforbund
- Dansk Ornitologisk Forening

En eventuel klage skal være skriftlig. Klagen mærket "Landbrugsafdelingen" skal sendes til landbrug@sonderborg.dk eller til Sønderborg Kommune, SØKO, Postboks 530, 6400 Sønderborg. Kommunen videresender klagen til Miljøklagenævnet sammen med det materiale, der ligger til grund for sagens bedømmelse. Klagen skal være modtaget af Sønderborg Kommune inden klagefristens udløb onsdag den 1. juni 2011 kl. 15.

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om godkendelse m.v. af husdyrbrug, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger. Godkendelsen kan påklages til Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 84 - 87.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Miljøklagenævnet, men sendes til Sønderborg Kommune, som umiddelbart efter klagefristens udløb sender klagen videre til Miljøklagenævnet ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens Konklusion.

12 Konklusion

Sønderborg Kommune godkender hermed en husdyrproduktion på i alt 3.300 minktæver svarende til 97,1 DE på ejendommen Gramsmosevej 8, 6440 Augustenborg, samt udbringning af husdyrgødning på 86,67 ha gylleaftaleareal.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som det er beskrevet i Husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000 områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 11, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for ansøgningsmaterialet, i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af udvidelsen.

De efterfølgende vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Miljøbeskyttelseslovens § 42.

13 Generelt

Meddelelse om miljøgodkendelse i henhold til Husdyrbruglovens § 11 stk. 2 for Gramsmosevej 8, 6440 Augustenborg matr. nr. 3 og 341 Asserballeskov, Asserballe vil blive annonceret i Sønderborg ugeavis onsdag den 4. maj 2011.

Godkendelsen kan indenfor en frist på 4 uger, fra afgørelsen er offentligt bekendtgjort i de lokale dagblade, påklages til Miljøklagenævnet. Klagevejledning er vedlagt. Klagefristen udløber d. 1. juni 2011.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen. Hvis godkendelsens udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

Godkendelsen omfatter udelukkende forholdet til miljølovgivningen. Andre godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (fx byggeloven, planloven, m.v.) skal søges separat.

Hvis virksomheden udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt på en måde, der medfører forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, skal dette godkendes af Sønderborg Kommune, før udvidelsen eller ændringen sker (jf. § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug).

Lene Alnor
Landbrugsafdelingen
Teknik og Miljø
Sønderborg Kommune

14 Vilkår

GENERELT

1. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen tages i brug.
2. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – og så selvom disse regler eventuelt må være skærpede i forhold til denne godkendelse.
3. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne miljøgodkendelse, herunder ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse og senere afgørelser foreskriver andet.
4. Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse.
5. Bedriften skal underrette Sønderborg Kommune, når produktionen er nået op på 97,1 DE.
6. Såfremt produktionen ikke er nået op på 97,1 DE senest 2 år efter godkendelsens meddelelse, skal Sønderborg Kommune underrettes om besætningens/produktionens størrelse på dette tidspunkt.
7. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på virksomheden. Eventuelt driftspersonale skal være orienteret om godkendelsens indhold.

HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

8. Der må ikke anvendes blanke eller reflekterende materialer på de nye haller.
9. De nye haller skal opføres mht. farver og materialevalg som beskrevet i ansøgningen. De nye minkhaller skal have en afdæmpet farve fx grå eller brun.
10. De nye haller skal opføres med mørkegrå tage.
11. Der skal etableres og vedligeholdes et levende hegn omkring minkhallerne, således at anlægget bliver mindst muligt synligt for omkringboende.
12. Jord, som flyttes i forbindelse med etablering af nye bygninger, må udlægges i et maksimalt ½ meter tykt lag på arealer, som ikke er omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Sønderborg Kommune skal orienteres om, hvor jorden flyttes hen og hvor stor en mængde der flyttes.

HUSDYRHOLDET, STALDANLÆG OG DRIFT

Husdyrholdet og staldanlæg

13. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Stald nr.	Anvendelse	Staldtype	Ansøgt stipladser	Antal DE
1.1.1	Minktæver	Gødningsrender 35 cm automatisk udmugning min. 1 gang daglig	600	17,6
1.1.3	Minktæver	Gødningsrender 35 cm automatisk udmugning min. 1 gang daglig	1.200	35,3
1.1.4	Minktæver	Gødningsrender 35 cm automatisk udmugning min. 1 gang daglig	500	14,7
1.1.5	Minktæver	Gødningsrender 35 cm automatisk udmugning min. 1 gang daglig	1.000	29,4
				97,1

14. Der skal foretages automatisk udmugning min. 1 gang dagligt.
15. Der skal etableres støbte gange i de nye minkhaller, bygning 1.1.3 og 1.1.5 .
16. Den samlede produktion må ikke overstige 97,1 DE på årsplan. Ved fortolkning af det til-ladte dyrehold skal anvendes den omregningsfaktor, der er gældende på tidspunktet for godkendelsens meddelelse. Den godkendte produktion skal foretages jævnt fordelt over året.
17. Der skal etableres fast overdækning på den eksisterende gyllebeholder.
18. Ændringer i dyreholdet skal anmeldes til og godkendes af Sønderborg Kommune.
19. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal årligt producerede mink, samt tæver på stald, antal dyr bortskaffet til destruktion, samt eventuelt solgte levende dyr og antal pelsede dyr. Dokumentation kan være i form af kvitteringer fra indkøb, udskrifter fra foderfirma, destruktionsanstalt, skindafregning mm. Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende, og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.
20. Der skal på ejendommen være mulighed for, at tilsynsmyndigheden kan føre tilsyn med dyreholdets størrelse ved optælling af dyr i staldene.

Fodring

21. Der skal føres driftsjournal over mængden af forbrugt foder og opstået spild.
22. Der stilles vilkår om, at maksimalt 32 % af den omsættelige energi i foderet må komme fra protein i kalenderugerne 30-47 – begge uger inklusive. Indholdet i foderet skal dokumenteres med foderplaner fra producenten af minkfoder, hvor den planlagte mængde protein i procent af den omsættelige energi fremgår. Foderplanen skal opbevares på ejendommen 5 år og fremvises til miljømyndigheden på forlangende.

Energi- og vandforbrug

23. Virksomhedens el-forbrug skal kunne dokumenteres for tilsynsmyndigheden, f.eks. ved kvittering fra elselskabet. Dokumentation skal opbevares i 5 år og fremvises tilsynsmyndigheden på forlangende.
24. Virksomhedens vandforbrug skal kunne dokumenteres for tilsynsmyndigheden, f.eks. ved kvittering fra vandværket. Vandforbruget registreres i en driftsjournal årligt. Journalen skal opbevares i 5 år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Spildevand herunder regnvand

25. Der stilles vilkår til, at der indhentes en udledningstilladelse fra Sønderborg Kommunes afdeling for Vand og Jord til udledning af tagvand.
26. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme foder – og gødningsrester, skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.
27. Vaskepladsen skal til enhver tid være 2 m længere og 2 m bredere end den største maskine, som vaskes på pladsen.

Affald

28. Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende.
29. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
30. Farligt affald skal opbevares og bortskaffes som beskrevet i Sønderborg Kommunes regulativ for farligt affald.
31. Døde dyr skal opbevares som angivet på bilag 3

Råvarer og hjælpestoffer

32. Tankning af diesel skal ske på en plads/sted med fast og tæt bund, enten med afløb olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand..
33. Påfyldning af dieselolie skal ske under konstant overvågning.

Driftsforstyrrelser eller uheld

34. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.
35. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette Tilsynsmyndigheden, Landbrugsgruppen, Sønderborg Kommune, tlf. nr.: 8872 4085.

36. Der skal udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen senest tre måneder efter godkendelsen er taget i brug. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af bedriftens ansatte, og udformet på et sprog som de ansatte kan forstå. Beredskabsplanen skal ajourføres hvert andet år.

GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDTERING

Flydende husdyrgødning

37. Der skal altid være en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder på husdyrbruget
38. Der skal til stadighed forefindes gyldige skriftlige gylle- og forpagtningsaftaler.
39. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og skal foregå på en måde, der medfører mindst mulig gene for omgivelserne.
40. Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet.
41. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldeårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.
42. Ved udbringning af gylle skal der anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
43. Efter udbringning af på gylle på mark skal det sikres, at slæbeslanger m.v. er tømt, så der ikke spildes gylle på vejen.
44. Der skal foretages kontrol af rørsamlinger og rørføringer fra gyllebeholderen til gyllevoggen mindst hvert 10. år samtidig med beholderkontrollen. Kontrollen skal foretages af en autoriseret kloakmester.

Fast gødning og dybstrøelse

45. Dybstrøelse under burene skal fjernes hver eller hver anden måned.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Lugt

46. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således at lugtgener som vidt muligt begrænses. Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til lugtgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige.

Fluer og skadedyr

47. Der skal foretages en effektiv bekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod skadedyrsangreb. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium.
48. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Transport

49. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

EGENKONTROL

50. Nedenfor er en opsummering på hvad der skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften i minimum 5 år og skal fremvises til tilsynsmyndigheden, såfremt der anmodes herom:
 - a. Hvornår der er foretaget fluebekæmpelse, med hvad og hvordan
 - b. Hvornår der er foretaget aflæsning af el-forbrug / vandforbrug samt aflæsningsværdier og hvad evt. der er foretaget for at reducere forbruget
 - c. Hvornår, der har været udført autoriseret kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gylletransport, samt de fejl og mangler, der måtte være konstateret og udbedret.
 - d. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal årligt producerede mink, samt tæver på stald, antal dyr bortskaffet til destruktion, samt eventuelt solgte levende dyr.
51. Dokumentation i form af kvitteringer, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
52. De fremviste bilag skal uanset evt. driftsmæssig fællesskab med andre produktionsanlæg særskilt og på tydelig vis kunne dokumentere produktionens størrelse samt håndteringen og anvendelsen af husdyrgødning og affald mv. fra nærværende produktionsanlæg.

HUSDYRBRUGETS OPHØR

53. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Sønderborg Kommune.
54. Ophører produktionen af mink skal hallerne tømmes og rengøres. Gyllebeholderen skal tømmes og rengøres.

15 Lovgrundlag

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges. Herunder er nævnt en række af de gældende vejledninger og lovgrundlag:

Lov nr. 1572 af 20/12/06 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 04/12/2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22/12/2006 om miljøbeskyttelse

Lovbekendtgørelse nr. 933 af 24/09/2009 om naturbeskyttelse

Bekendtgørelse nr. 648 af 18/06/2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Historisk)

Bekendtgørelse nr. 294 af 31/03/2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Gældende)

Bekendtgørelse nr. 294 af 31/03/2009 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bekendtgørelse nr. 1152 af 23/11/2006 om husdyrhold og arealkrav m.v.

Bekendtgørelse nr. 439 af 11/05/2007 om opbevaring af døde dyr med senere ændringer

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 533 af 18/06/2003 om bekæmpelsesmidler med senere ændringer

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1517 af 14/12/2006 om miljøregulering af visse aktiviteter

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1634 af 13/12/2006 om affald (Affaldsbekendtgørelsen)

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 724 af 01/07/2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen)

Regulativ for erhvervsaffald i Sønderborg Kommune

Regulativ for farligt affald i Sønderborg Kommune

Regulativ og forskrift for klinisk risikoaffald og andet farligt affald fra sundhedssektoren

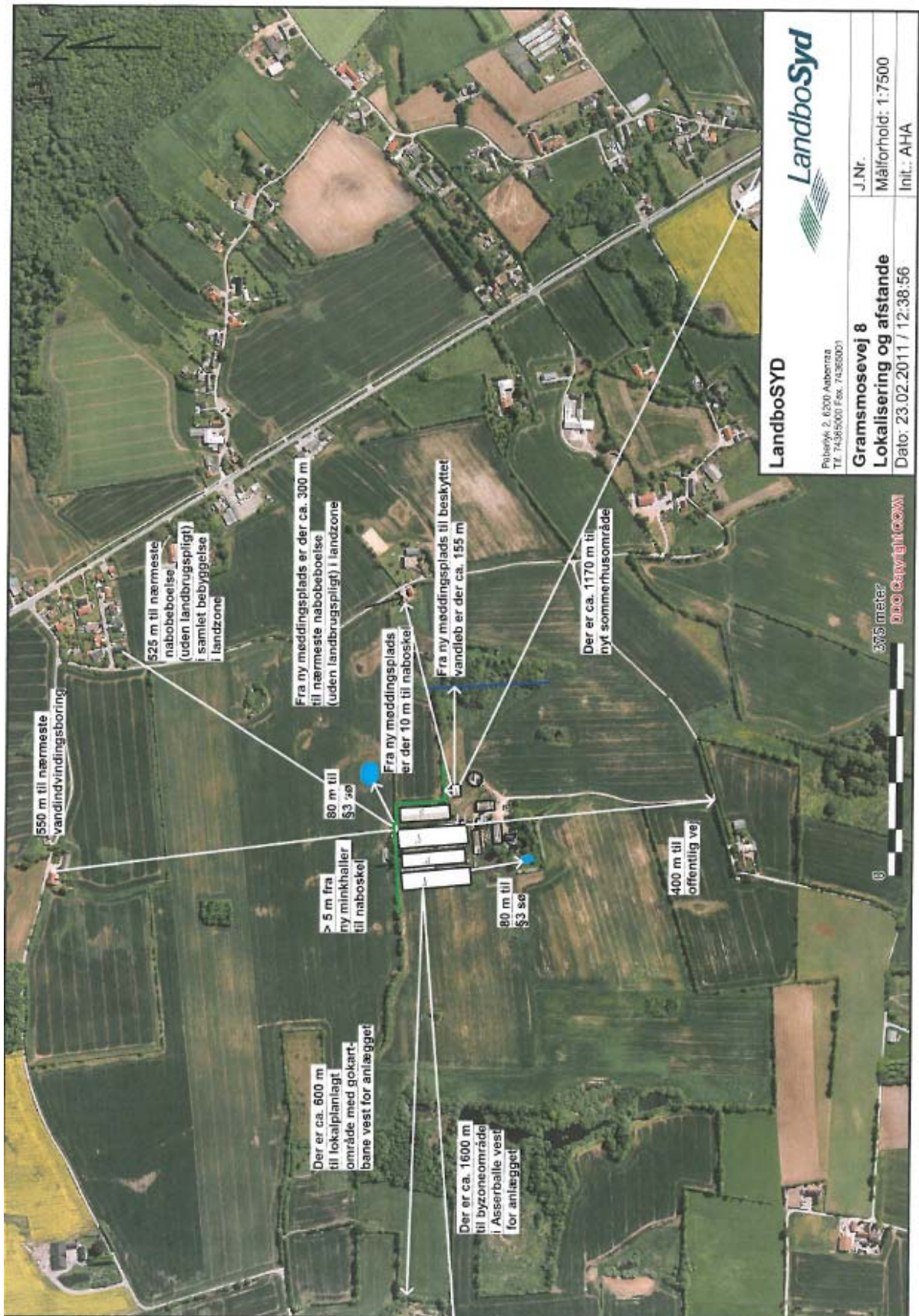
Regionplan for Sønderjyllands Amt 2005-2016

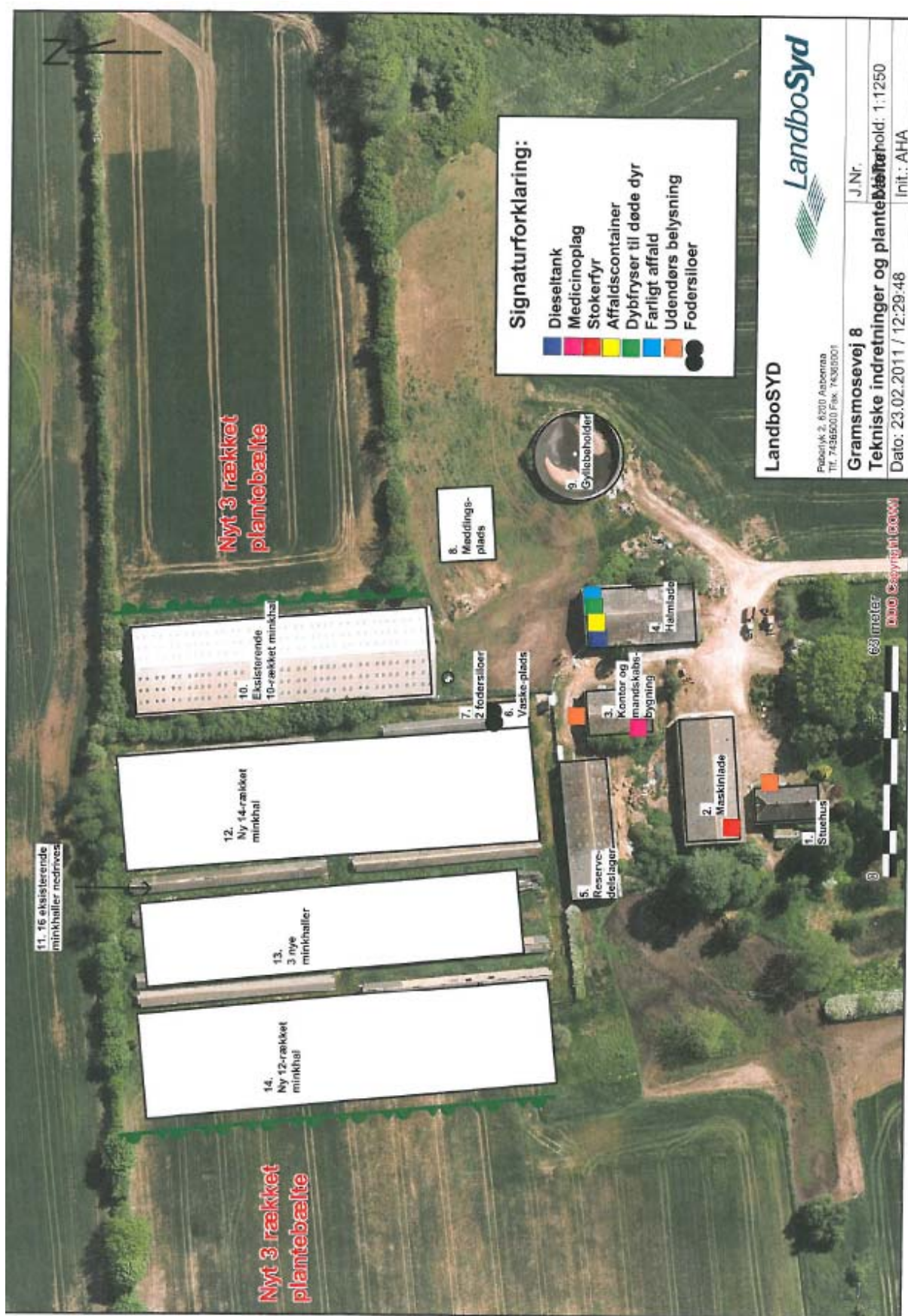
Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde med husdyr i 2003 (<http://www.dpil.dk/dpil2005/HTML/flueretn.htm>)

Bilag 1

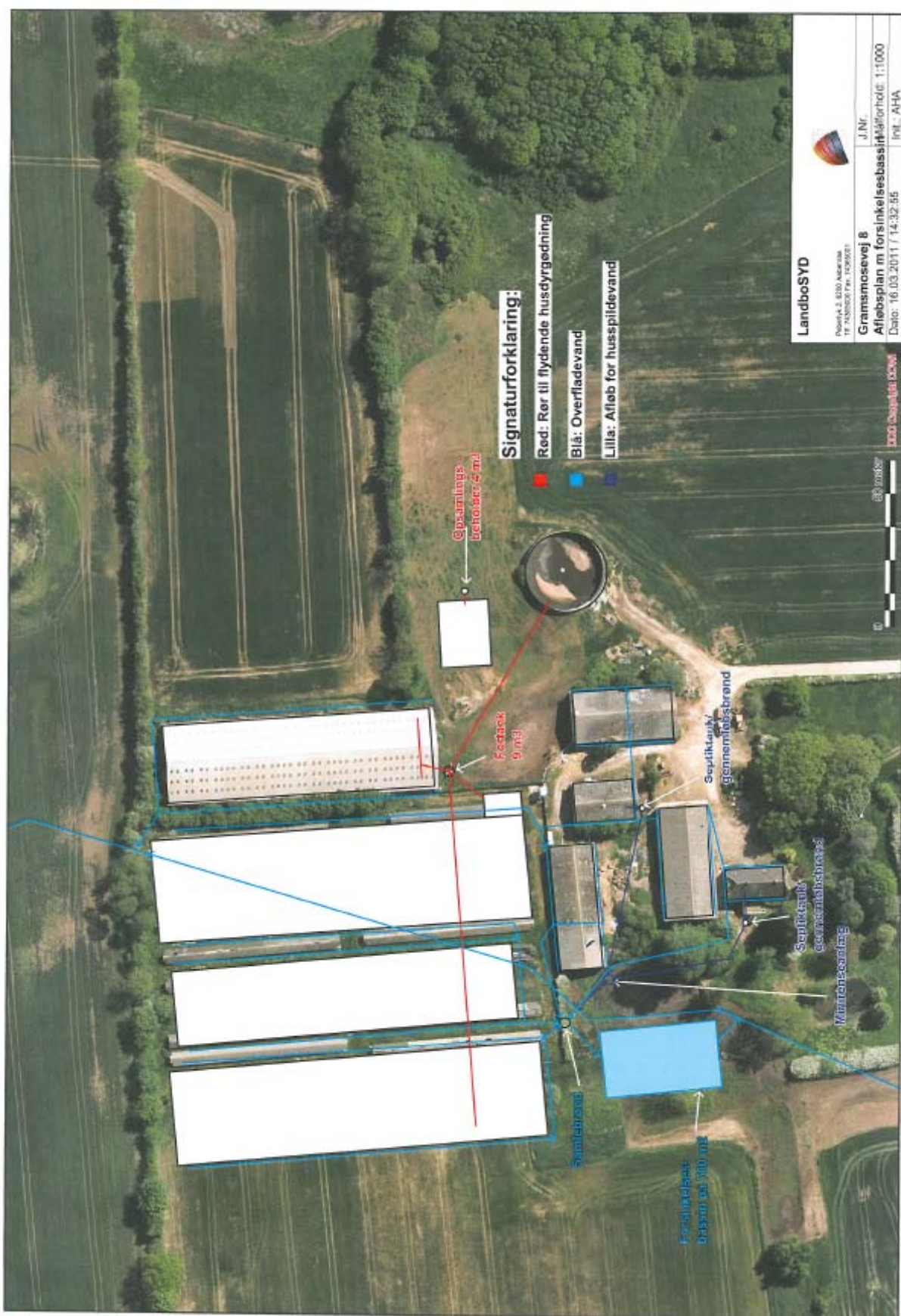

Bilag 2

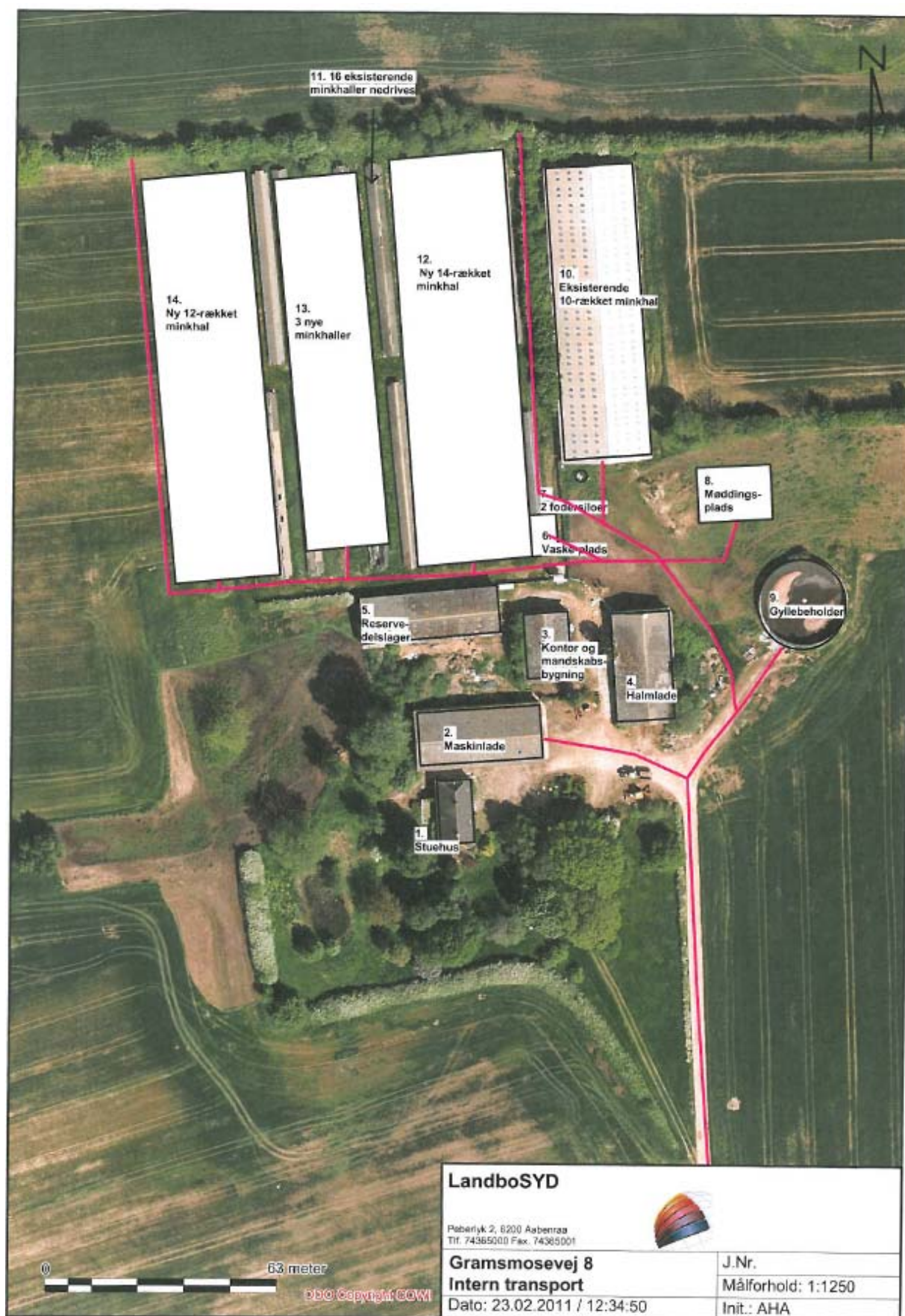

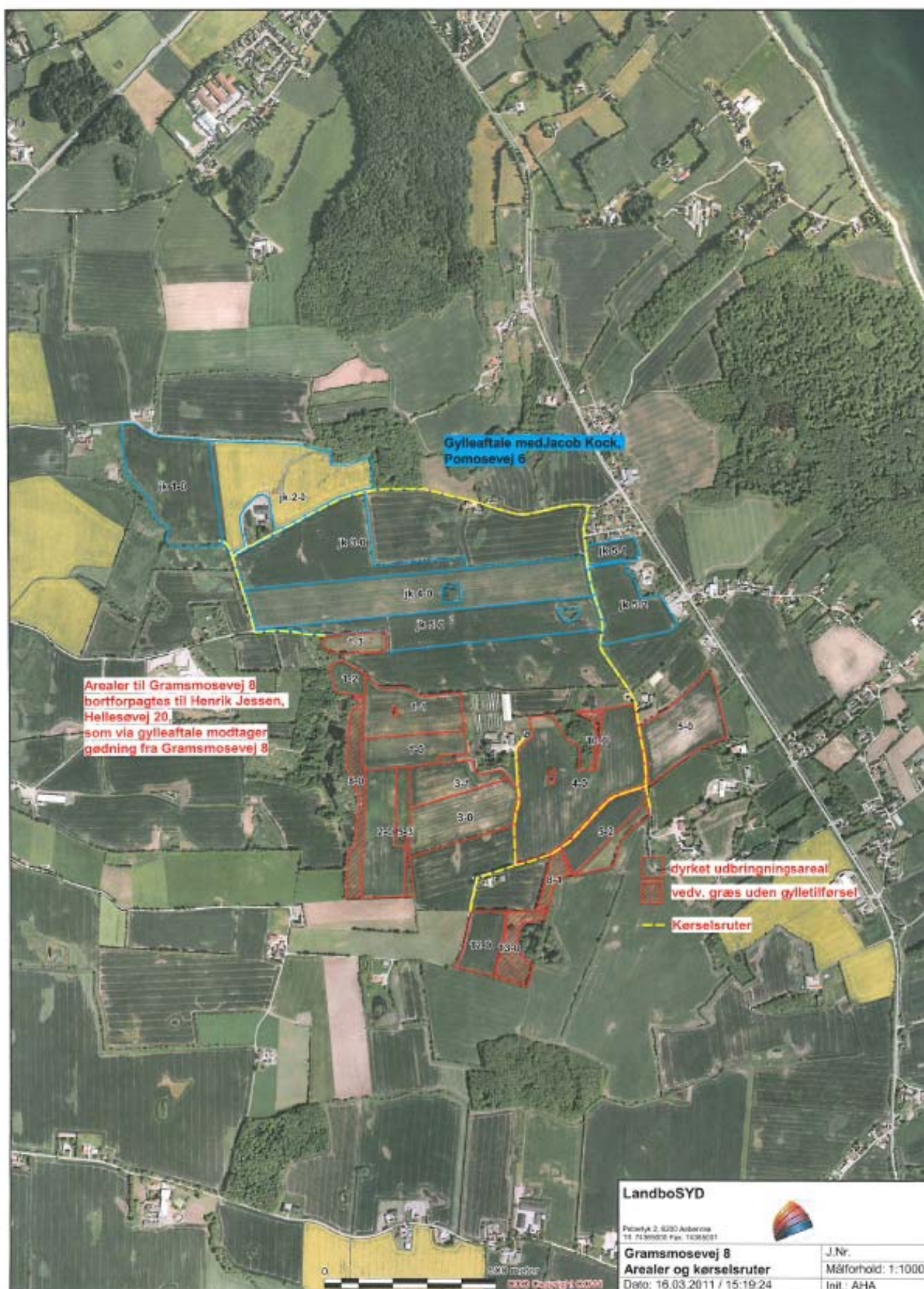
Bilag 4

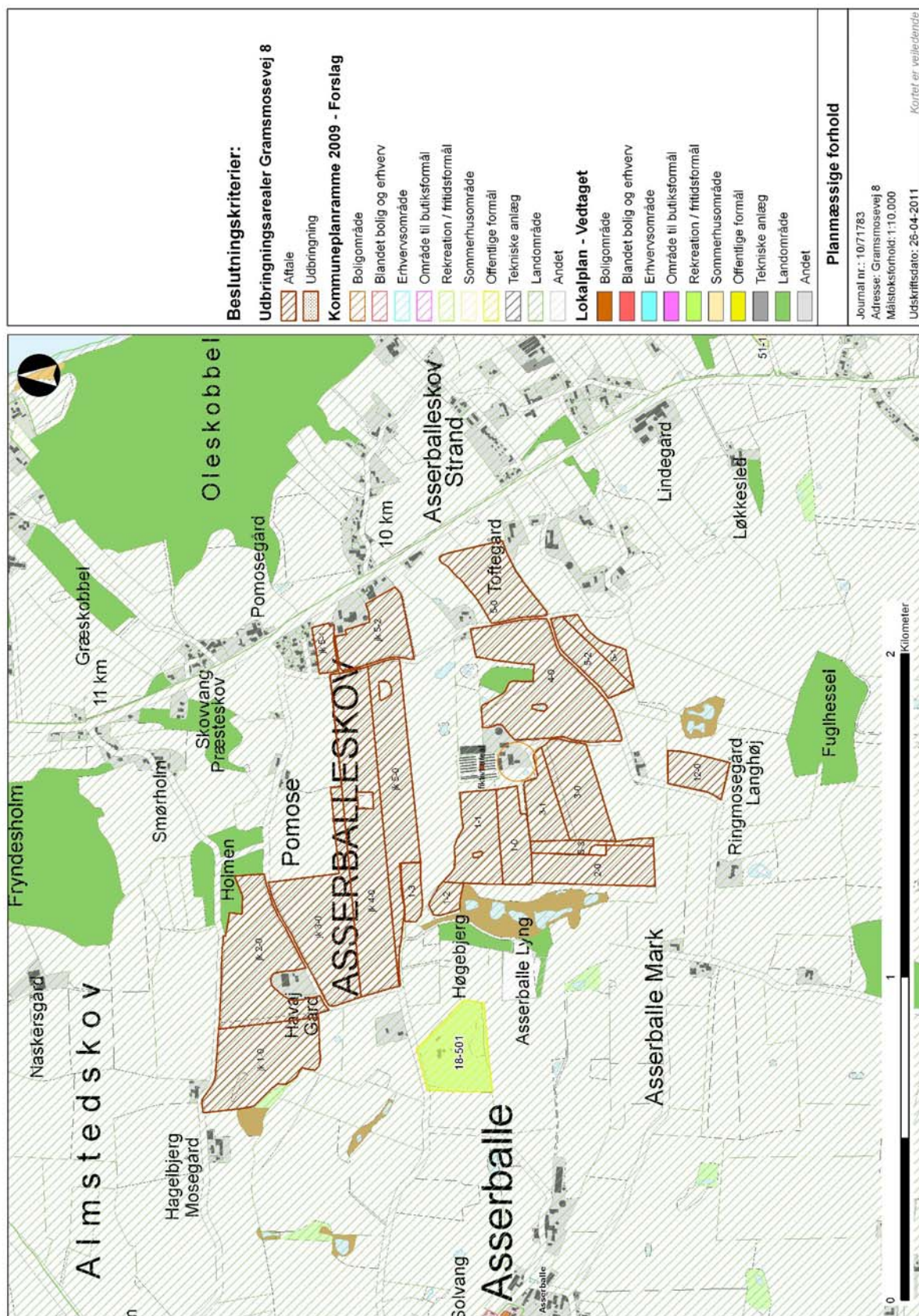
Bilag 5

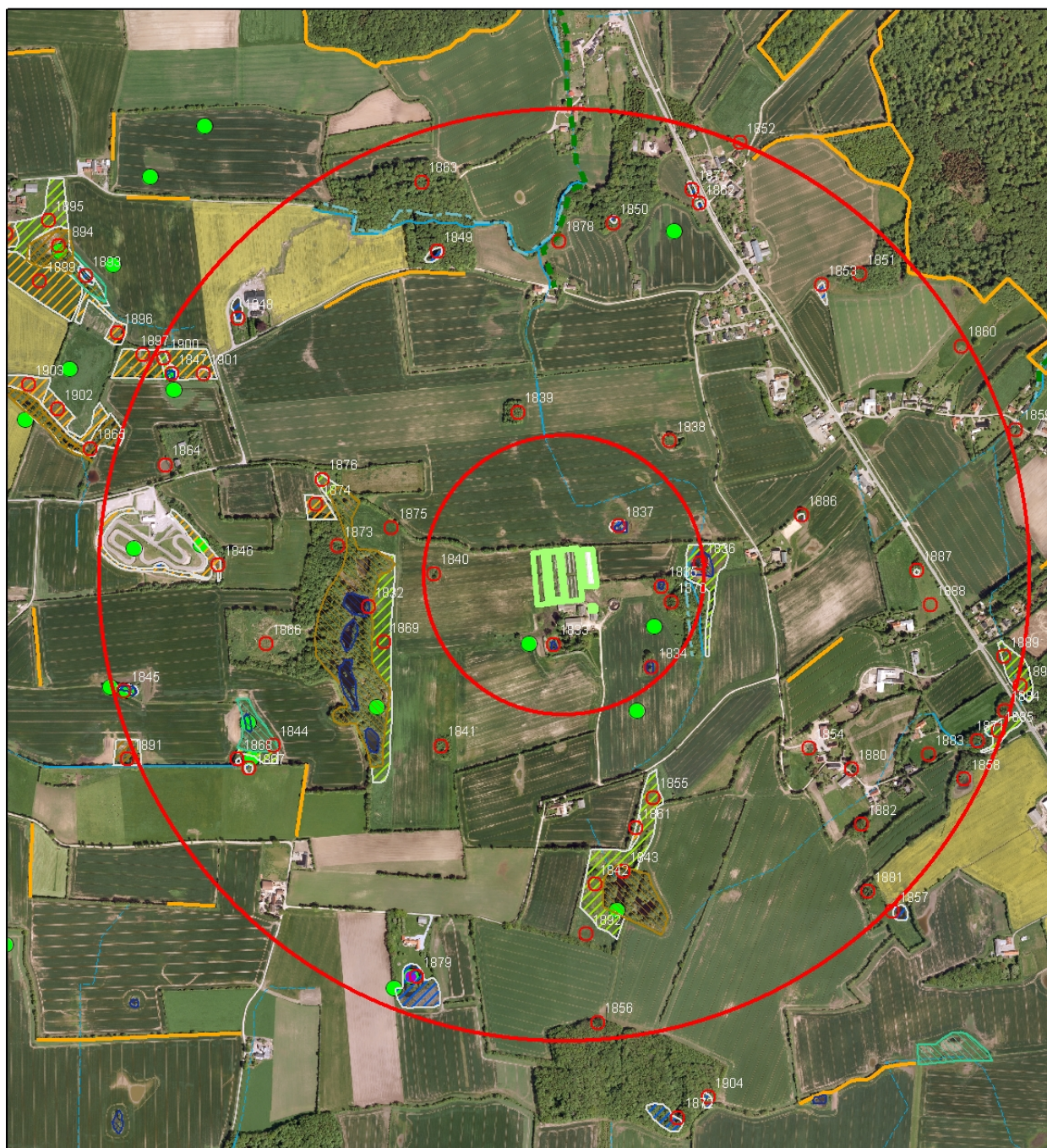
Bilag 6

Bilag 7

Bilag 8

Gramsmosevej 8
Naturescreening

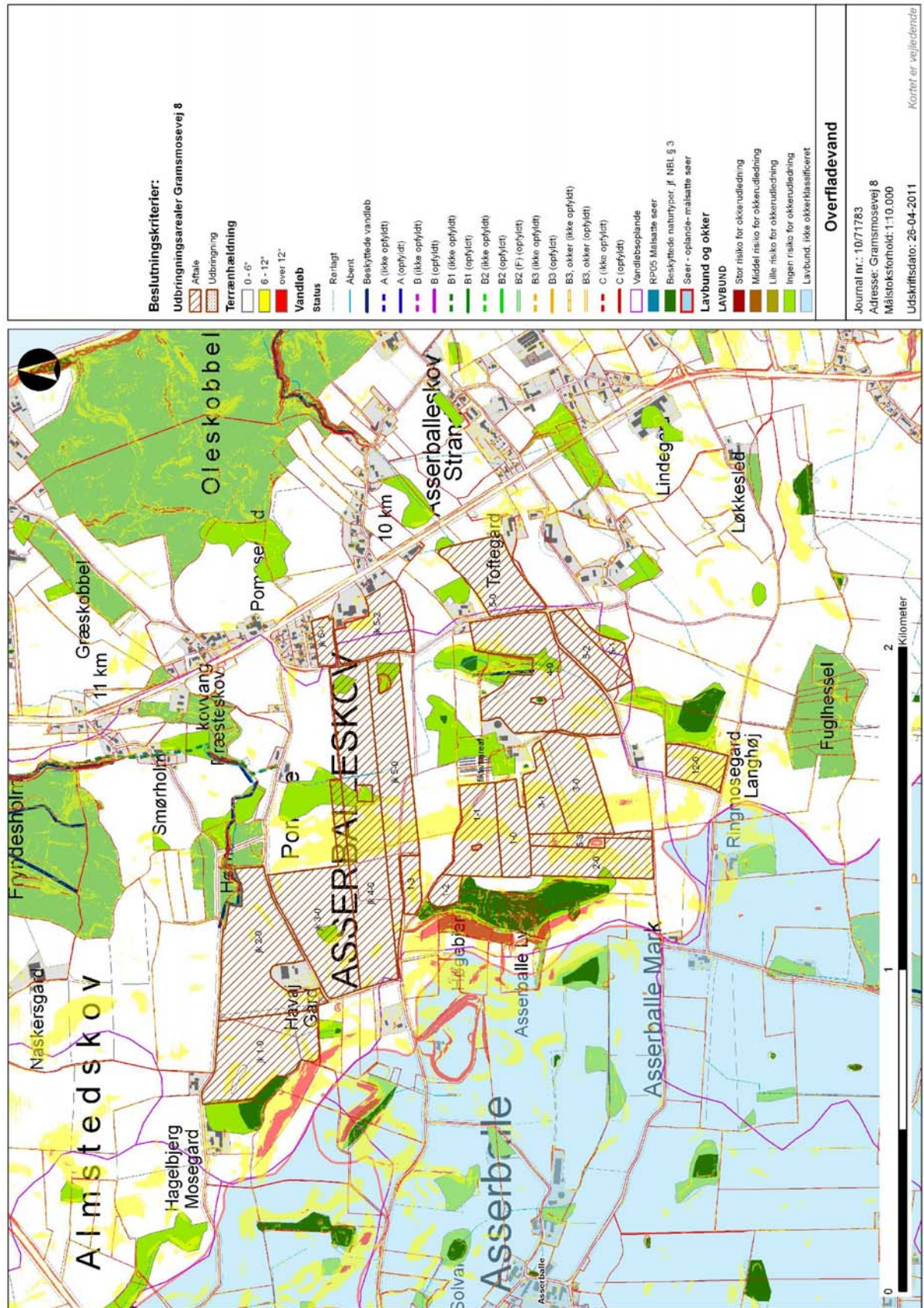
0 280 Meters

Beskyttede naturtyper	Padderregistrering	RP05 Målsætninger for vandløb
Eng	Butsnudet frø	A (ikke opfyldt)
Hede	Grøn frø	A (opfyldt)
Mose	Ingen reg. padder	B (ikke opfyldt)
Overdrev	Lille Vandsalamander	B (opfyldt)
Strandeng	Løgrø	B1 (ikke opfyldt)
Sø	Løvfør	B1 (opfyldt)
Nyregistrering_beskyttede_naturtyper	Skrubtudse	B2 (ikke opfyldt)
Beskyttede naturtyper: Eng	Spidsnudet frø	B2 (opfyldt)
Beskyttede naturtyper: Hede	Stor Vandsalamander	B2 (F) (opfyldt)
Beskyttede naturtyper: Mose	Strandtudse	B3 (ikke opfyldt)
Beskyttede naturtyper: Overdrev		B3 (opfyldt)
Beskyttede naturtyper: Strandeng		B3, okker (ikke opfyldt)
Beskyttede naturtyper: Sø		B3, okker (opfyldt)
Beskyttede sten- og jorddiger		C (ikke opfyldt)
		C (opfyldt)
		Beskyttede vandløb
		Beskyttede vandløb
		Vandløb
		Rørlagt
		Åbent

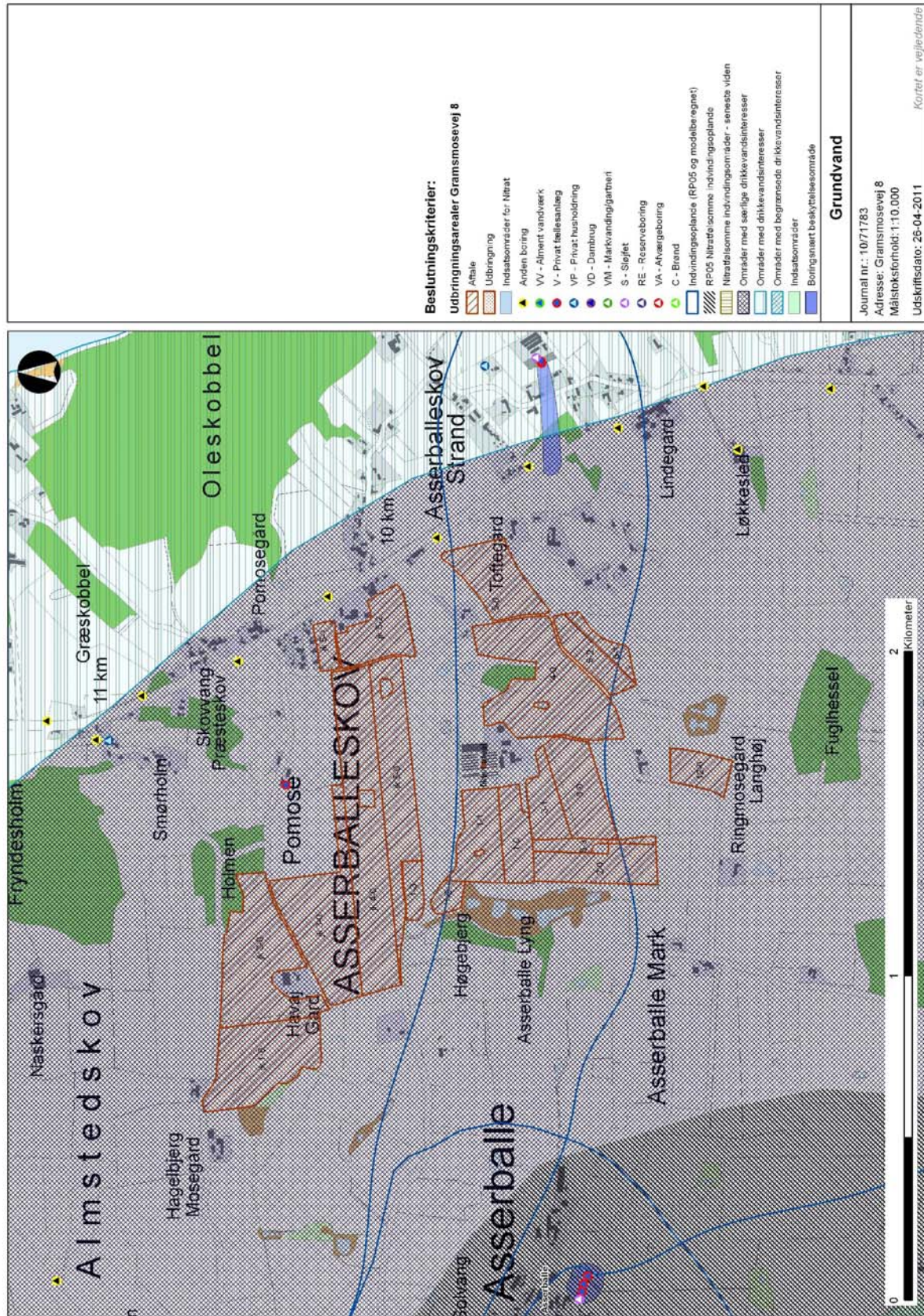
Kortbilag
Luftfoto 2011
Afdeling
Naturafdelingen
Sagsbehandler:
SJ
Dato: Marts 2011

Sønderborg

Bilag 9

Bilag 10

Bilag 11

